

A9-0279/2022

18.11.2022

JELENTÉS

az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról
(2022/2047(INI))

Kulturális és Oktatási Bizottság

Előadó: Salima Yenbou

A vélemény előadója (*): Nacho Sánchez Amor, Külügyi Bizottság

(*): Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 57. cikke

TARTALOM

	Oldal
INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	3
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	11
VÉLEMÉNY KÜLÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	35
VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	45
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	51
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	52

INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. Bevezetés

1.1. A folyamat leírása

E jelentés célja a 2018. évi új európai kulturális menetrend és az Európai Bizottság 2016-os, „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című közös közleménye (a továbbiakban: közös közlemény) végrehajtásának felmérése és értékelése. A két dokumentum felvázolja az EU kulturális politikai prioritásait, a kulturális politikáknak mind a belső, mind a külső dimenziója tekintetében.

Az előadó ezt a végrehajtási jelentést az érdekelt felekkel folytatott intenzív konzultációk keretében gyűjtött információk, valamint számos írásbeli észrevétel és forrás alapján, többek között az Európai Parlament Kutatószolgálatának (EPRS) 2022 szeptemberében közzétett, „Culture: in or out?” című tanulmánya, valamint a Bizottságnak a 2019–2022-re szóló kulturális munkatervre vonatkozó, 2022. június 29-i jelentése alapján készítette el. Emellett 2022 júniusában, júliusában és szeptemberében az árnyékelőadók érdekelt felekkel szerveztek találkozót, ahol felkérték a tudományos körök, a civil társadalom és a Tanács cseh elnökségének képviselőit, hogy osszák meg nézeteiket a két dokumentum végrehajtásával kapcsolatban, és fogalmazzanak meg ajánlásokat a további lépéseket illetően, különös tekintettel a 2023–2026-os időszakra szóló kulturális munkaterv Tanács általi elfogadására.

Ez a végrehajtási jelentés az új európai kulturális menetrendben és a közös közleményben felvázolt legtöbb témával foglalkozik, különös tekintettel a kultúrához való inkluzív hozzáférésre, az uniós szintű finanszírozási lehetőségek rendelkezésre állására, a civil társadalomnak a kulturális politikák és projektek közös tervezésébe és közös létrehozásába való bevonására, valamint a kultúrának és a tárgyi és szellemi kulturális örökségnek a társadalmi kohézióhoz, a fenntartható fejlődéshez és az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez való hozzájárulására.

A jelentés három fő pillér köré szerveződik, amelyek tükrözik az új európai kulturális menetrend szerkezetét, ezek:

- I. a szociális dimenzió
- II. a gazdasági dimenzió
- III. a kulturális politikák külső dimenziója, többek között a közös közleményre összpontosítva

A kulturális politikák belső és külső dimenziójához számos kérdés kapcsolódik, amelyek összefüggenek egymással, az előadó ajánlásait ezért holisztikus módon kell értelmezni.

1.2. Szakpolitikai háttér

Az EUMSZ 167. cikkével összhangban a tagállamok felelősek a kulturális ágazatra vonatkozó saját politikáikért, míg az Európai Bizottság feladata, hogy a szubszidiaritás és az arányosság uniós elveinek kellő figyelembevételével segítse a közös kihívások kezelését.

2007 óta az Európai Bizottság a kultúra területén prioritásait az **európai kulturális**

menetrenden keresztül alakítja ki, amely három stratégiai célkitűzést határoz meg: a kulturális sokszínűség és a kultúrák közötti párbeszéd támogatását; a kultúrának mint a kreativitás mozgatórugójának támogatását; továbbá kultúrának mint az Európai Unió nemzetközi kapcsolatai létfontosságú elemének támogatását. Emellett két eszközt vezetett be a kultúra területén folytatott uniós szintű együttműködéshez: az uniós tagállamokkal folytatott nyitott koordinációs módszert (OMC) és a civil társadalommal folytatott strukturált párbeszédet.

2016. június 8-án a Bizottság és az EKSZ **közös közleményt** tett közzé „**A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé**” címmel. A szöveg hangsúlyozza a kulturális sokszínűség fontosságát és az EU elkötelezettségét az iránt, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatokat három külön munkafolyamaton keresztül mozgássa elő, így: támogassa a kultúrát mint a fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődés motorját; mozgássa elő a kultúrát és kultúrák közötti párbeszédet a kultúrák közötti békés kapcsolatok érdekében; erősítse meg a kulturális örökséggel kapcsolatos együttműködést; és ezek mellett egy sor irányadó elvet határoz meg.

2018-ban a Bizottság elfogadta az **új európai kulturális menetrendet**, ennek során figyelembe véve a kulturális ágazat alakulását és fejlődését. Amint azt az Európai Bizottság megállapította, az új európai kulturális menetrend az európai vezetők 2017-ben több alkalommal megismételt, arra irányuló felhívására adott válaszként jött létre, „miszerint a kultúra és az oktatás révén többet kell tennünk annak érdekében, hogy összetartó társadalmakat alakíthassunk ki és vonzó jövőképet nyújthassunk az Európai Unióról Célja, hogy teljes mértékben kiaknázza a kultúrában rejlő lehetőségeket egy befogadóbb és méltányosabb Unió létrehozása érdekében, támogatva az innovációt, a kreativitást, valamint a fenntartható munkahelyteremtést és a növekedést.” Az új európai kulturális menetrend három stratégiai területből áll, a kulturális politikák három dimenziójának megfelelő konkrét célkitűzésekkel:

- Szociális dimenzió – *a kultúrában és a kulturális sokszínűségben rejlő lehetőségek kiaknázása a társadalmi kohézió és a jólét érdekében*
- Gazdasági dimenzió – *a kultúrán alapuló kreativitás támogatása az oktatás és az innováció terén, valamint a munkahelyteremtés és a növekedés biztosítás érdekében*
- Külső dimenzió – *A nemzetközi kulturális kapcsolatok megerősítése*

Az új európai kulturális menetrend emellett az uniós szintű szakpolitikai fellépés két horizontális területét is meghatározza, ezek:

- a kulturális örökség védelme és felértékelése
- a digitális innováció és stratégia

Az új európai kulturális menetrendet kiegészítve a tagállamok az EU Tanácsa által következtetések formájában elfogadott többéves munkatervekben határozzák meg az uniós szintű kulturális politikai döntéshozatal közös prioritásait. A **Tanács jelenlegi kulturális munkaterve** 2022-ben lejár, a 2023–2026 közötti időszakra vonatkozó új munkaterv előkészítése pedig folyamatban van.

Az elmúlt néhány év kivételes volt az EU és a világ egésze számára. A Covid19-világjárványtól és az Egyesült Államokban a George Floyd meggyilkolása miatti társadalmi nyugtalanságtól és polgári zavargásoktól a világ északi és déli része közötti kulturális és

hatalmi kapcsolatok újraértékeléséig; az önkényuralmi rendszerek felemelkedésétől és a jogállamiságot és az emberi jogokat érintő kihívásoktól az Ukrajna elleni orosz agresszív háborútól az egyre sürgetőbbé váló éghajlati válságig. Az EU a világ többi részével együtt bizonytalan és instabil helyzetben van, és vitákat folytat saját alapvető értékeiről és prioritásairól. Bár az előadó nem osztja a „kultúrák harcára” vonatkozó totális megközelítést, mindenképpen el kell gondolkodni arról, hogy az EU és tagállamai miként alakítják kulturális politikáikat ebben a kihívásokkal teli környezetben.

Ezért időszerűnek és megfelelőnek tűnik egy jelentés készítése e kulcsfontosságú dokumentumok végrehajtásáról.

A jelentés több célt is szolgál. Először is, hogy értékelje a két dokumentumban szereplő munkafolyamatok végrehajtását, valamint azt, hogy az EU milyen mértékben biztosította, hogy munkájának középpontjában továbbra is az irányadó elvek álljanak. Második célja annak értékelése, hogy az EP és a civil társadalom felhívásait milyen mértékben vették figyelembe (vagy nem vették figyelembe). Harmadik célja, hogy számba vegye az új európai kulturális menetrend végrehajtása terén elért sikereket és kudarccokat, és meghatározza az EU és tagállamai nemzetközi kulturális kapcsolatainak folyamatos fejlesztéséhez szükséges intézkedéseket.

2. Fő megállapítások és ajánlások

2.1. Az új európai kulturális menetrend értékelése

Összességében a Bizottság és az érdekelt felek egyaránt pozitívan fogadták az új európai kulturális menetrend végrehajtását, amelynek stratégiai törekvései a kulturális és kreatív ágazatokat és iparágakat aránytalan mértékben sújtó Covid19-világjárvány kitörése ellenére figyelemreméltó módon teljesültek. Az érdekelt felek több olyan témát is felvetettek, amelyek kezelése különösen fontos.

a) A kulturális és kreatív ágazatok és iparágak helyreállítása

A szakértők és az érdekelt felek fő ajánlása szerint a Bizottságnak túl kell lépnie a válságközpontú megközelítésen, mivel ez csak rövid távú megoldásokhoz vezet, és a kultúra területére vonatkozó jövőbeli szakpolitikai döntéshozatal tekintetében inkább rendszerszintű megközelítést kell alkalmaznia. Ez különösen a Covid19-válságot követően vált nyilvánvalóvá, amely egyértelműen megmutatta, hogy a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak helyreállítása során nem szabad a „normális kerékvágásba való visszatérést” megcélozni, mivel maga a normális kerékvágás volt a probléma. A bizonytalan és nem harmonizált foglalkoztatási rendszerek, bérek és jövedelmek, a közös európai minimumszabályok hiánya mind olyan kérdések, amelyeket az érdekelt feleknek sürgősen kezelniük kell, és amelyek európai dimenziója hozzáadott értéket teremtene. A kulturális és kreatív ágazatok és iparágak rezilienciájára, jóllétére és a társadalmi kohézió lehetőségére való hivatkozáskor kulcsfontosságú az emberközpontú megközelítés fenntartása.

A Covid19-válság gördülékenyebbé tette a partnerek közötti információcserét, megszüntetve a rendszeres utazások és külföldi kiküldetések szükségességét a konzorciumi partnerekkel való találkozáshoz. Az érdekelt felek azonban kiemelték, hogy a projektek digitális

dimenziója – bármennyire is hasznos – soha nem helyettesítheti az emberi kapcsolatokat és az interakciót.

b) Finanszírozás

A kulturális finanszírozás hozzáférhetősége az egyik olyan terület, amelyik javításra szorul. A CulturEU weboldal pozitív lépést jelent a kultúra és a kreatív munka területén rendelkezésre álló uniós finanszírozási lehetőségek feltérképezésében, különösen a többnyelvű részei miatt.

A 2021 januárjában tartott, a kulturális örökség kiegészítő finanszírozási forrásairól szóló munkaértekezlet háttéranyagát szintén nagyon pozitívan értékelték. A dokumentum számos bevált gyakorlatról tesz említést, többek között a köz- és magánszféra közötti partnerségekről, a szponzorálásról, a szerencsejátékokból származó forrásokról, a kölcsönökről és a jótékonyaságról.

Ennek ellenére egy paradoxonnak lehetünk tanúi: bár a kultúra uniós finanszírozásával kapcsolatos valamennyi információ nyilvánosan elérhető az interneten, a szereplők nagy csoportja, különösen a kisebb szövetségek és egységek rendkívül nehezen tudnak eligazodni az uniós pályázatok, pályázati felhívások és vissza nem térítendő támogatások elnyerésére irányuló pályázatok összetettségén. Bár a CulturEU weboldalát lefordították az EU mind a 24 hivatalos nyelvére, a Bizottság „Finanszírozás és pályázatok” weboldala, ahol a lehetséges kedvezményezettek hozzáférhetnek a részletes finanszírozási útmutatókhoz és felhívásokhoz, illetve ahol pályázataikat be kell nyújtaniuk, továbbra is csak angol nyelven érhető el. A pályázatokat is többnyire kizárólag angol nyelven fogadják el, függetlenül a projekt fő nyelvétől (nyelveitől).

A bürokrácia jelentős mértéke akadályokat gördít azon kisebb egyesületek és kulturális szereplők elé, amelyek nem rendelkeznek az angol nyelvű összetett kérelmek elkészítéséhez szükséges működési kapacitással vagy technikai kompetenciákkal; ez viszont negatív hatással lehet a kulturális sokszínűsége, és azzal a veszéllyel jár, hogy a legismertebb szervezeteket részesítik előnyben.

A kulturális szereplők szolidaritása valóban egyike a kiemeltként említett pozitív szempontoknak, és valamennyi érdekelt fél általában véve nagyobb sokszínűséget tartott kívánatosnak, többek között a projektek alkalmazási és végrehajtási szakaszában, bevonva különböző ágazatokból a köz- és magánszereplőket, a nagy és kis méretű szereplőket stb. annak érdekében, hogy olyan szereplőket hozzanak egymáshoz közelebb, amelyek egyébként nem működtek volna együtt.

Az EU jelenlegi finanszírozási modelljének másik jó, továbbfejlesztendő eleme a „lépcsőzetes finanszírozás” rendelkezésre állása. Az olyan kezdeményezések, mint az EU-n belüli iPortunus és az EU-n kívüli Európai Kulturális Térség, amelyek keretében nagy szervezetek és/vagy közintézmények közvetítőként működnek a Bizottság és a támogatások végső kedvezményezettjei között, lehetővé teszik egy hasznos és kölcsönösen előnyös méretgazdaságosság kialakítását, és jobb támogatást nyújtanak azoknak az egyéni kedvezményezetteknek, akik egyébként nem részesülhetnének közvetlen pénzügyi támogatásban a Bizottságtól.

2.2. „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című közös közlemény értékelése

A közös közlemény értékeléséről az érdekelt felekkel folytatott eszmecsere három fő tengely köré csoportosultak.

a) Annak gondolata, hogy 2016 kiindulópont volt, nem pedig végeredmény

Az érdekelt felek szeretnék kiemelni, hogy 2016 kiindulópont volt, nem pedig a végeredmény. A közös közlemény még nem stratégia, hanem egy olyan dokumentum, amely felvázolja a jövőbeli stratégia felé vezető utat. A lépések nagyon szerények, de transzformatív erejűek. Különösen fontos kiemelni, hogy a DG DEVCO (jelenleg INTPA) és a DG NEAR a kezdetektől fogva nem vett részt e közös közlemény kidolgozásában és általában az uniós nemzetközi kulturális kapcsolatok kialakításában. Ez problémákhoz vezetett az intézményi szereplők között az EU külkapcsolataival kapcsolatos koordináció terén, és a kultúrát mint a külföldi diplomácia eszközt helyezte előtérbe, míg a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdések háttérbe kerültek.

A jelenlegi helyzetünk lehetőséget ad a stratégia újrakalibrálására, figyelembe véve néhány olyan elemet, amely nem szerepelt a 2016. évi dokumentumban, így többek között a kreatív és kulturális kifejezés helyzetét az illiberális országokban, a kultúra szerepét a fenntartható fejlődésben, valamint az EU által a nemzetközi kulturális kapcsolataiban megütött hangnemet.

b) A nemzetközi kulturális kapcsolatok közös értelmezése és a civil társadalmi szervezetek aktív szerepvállalása

Amikor nemzetközi kulturális kapcsolatokról beszélünk, a nyelvezet megválasztása egyre fontosabbá válik. Az EU és az uniós szereplők eredetileg meglehetősen felcserélhetően használták a „kulturális diplomácia” és a „kulturális kapcsolatok” kifejezéseket, de a kulturális ágazat idővel rávilágított e két fogalom alapvető különbözőségére. Ez nem csupán szemantikai különbség: a szavak saját jelentéssel bírnak, és attól függően, hogy melyiket használják, különböző üzeneteket közvetítenek.

- A **kulturális kapcsolatok** fogalma két vagy több kultúra közötti kölcsönös, nem kényszerítő jellegű transznacionális kölcsönhatásokra utal, amelyek az állami és nem állami szereplők által a kulturális és civil társadalmi térben folytatott tevékenységek széles körét ölelik fel. A kulturális kapcsolatok általános eredménye az összeköttetések javulása, a kölcsönös megértés nagyobb mértéke, a kapcsolatok számának növekedése és elmélyülése, a kölcsönösen előnyös ügyletek, valamint az államok, az emberek, a nem állami szereplők és a kultúrák közötti fokozott fenntartható párbeszéd. Ezek mindkét irányban hatnak.
- A **kulturális diplomácia** fogalma azzal kapcsolatos, amikor államok más államokkal vagy azok lakosaival a kultúra közvetítésével lépnek kapcsolatba, amelyben a kormányzati és az egyirányú érdekérvényesítési szempontok jelennek meg domináns módon a kölcsönös előnyökre és a párbeszédre összpontosító szemléletmód helyett. A kulturális diplomáciára kihatnak a külpolitikában rejlő politikai szempontok, elszámoltatható az érintett állami intézmények felé, és eszközként használható szakpolitikai célkitűzések támogatására.

Alapvetően fontos, hogy túllépünk azon a hagyományos keretrendszeren, amely a kultúrát kizárólag a „puha erő” olyan eszközként használja, amely a vonzereje segítségével képes befolyást gyakorolni. Ez a keret valójában nem tükrözi a nemzetközi kulturális kapcsolatok jelenlegi elméleteit és gyakorlatait, amelyek a kapcsolati folyamatokra és a kulturális kapcsolatok eredményeire összpontosítanak, és az emberek közötti bizalomépítésen, az erőviszonyok elismerésén, valamint a méltányosság és az igazságosság keresésén alapulnak, hogy közösen tudjuk kezelni a kollektív kihívásokat.

Az EU fokozatosan alkalmazkodik ezekhez az észrevételekhez, és néhány kisebb, de fontos változtatást hajtott végre a nyelvhasználatát illetően, például azáltal, hogy a Fejlesztési és Együttműködési Főigazgatóságot (DEVCO) a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatóságává (INTPA) nevezte át annak érdekében, hogy a hangsúlyt az EU és a harmadik országok közötti egyenrangú partnerségre helyezze.

Fontos megjegyezni, hogy az eszmecserékben részt vevő valamennyi érdekelt fél megemlítette, hogy az EU nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó megközelítését egyes harmadik országbeli partnerei még mindig eurocentrikusnak és esetleg a neokolonializmus felé hajlónak tekinthetik. Az EU és intézményei számára lényegesnek tűnik, hogy hátrébb lépjenek és értékeljék a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó megközelítésüket, amelynek egy emberek közötti kapcsolatokra alapozó és alulról felfelé építkező megközelítésen kell alapulnia. Az EU-nak szisztematikusan együtt kell működnie az érdekelt felekkel, és bővítenie kell a partnerek és a nézőpontok sokszínűségét. Fontos, megőrizendő és támogatandó bevált gyakorlat „A kultúra hangja” kezdeményezés, amely egy az uniós kulturális ágazat és a Bizottság közötti strukturális párbeszédre szolgáló platform. „A kultúra hangja” platform keretében a nemzetközi kulturális kapcsolatokról készített legutóbbi jelentést követően az érdekelt felek még inkább kérik, hogy a Bizottsággal és a tagállamokkal a nyitott koordinációs módszer keretében folytatott párbeszédbe rendszeresen vonják be a civil társadalmat és konzultáljanak vele.

Fontos, hogy nemcsak civil társadalmi szervezetek részvételével, hanem civil társadalmi szervezeteknek vezetésével is kell eszmecseréket folytatni. Az EU nemzeti kulturális intézeti (EUNIC) által megvalósított Európai Kulturális Terek kezdeményezés példázza a legjobban, hogy ez miért jó megoldás. Ahelyett, hogy tematikus kiválasztási kritériumok alapján határoznák meg az EU prioritásait, az Európai Kulturális Terek program keretében nyújtott támogatások lehetővé teszik, hogy a helyi közösségek válasszák meg, milyen témákra kívánnak összpontosítani kulturális projektjeik során. Ennek eredményeként a helyi civil társadalmi szervezetek önállóan úgy döntöttek, hogy azokra a prioritásokra összpontosítanak, amelyeket az EU is javasolni kívánt volna, mint például az emberi jogok, a demokrácia és az éghajlatváltozás elleni küzdelem előmozdítása. A helyi civil társadalmi szervezetek szerepvállalásának megerősítése és az, hogy meghagyjuk nekik a felelősséget e választásért, nagyobb legitimitást ad az uniós szereplők és partnerek fellépéseinek, mint az, ha ugyanezen a témák választását felülről írják elő.

Mindezen okokból az érdekelt felek javasolják az uniós küldöttségek szerepének megerősítését, amelyeknek – mivel közelebb állnak a helyszínhez és állandó kapcsolatban állnak az ország/régiók EUNIC klasztereivel – nagyobb lehetősége van arra, hogy gyümölcsöző párbeszédet folytassanak a civil társadalmi szervezetekkel, és elmozduljanak az egyen megoldásokra irányuló gondolkodásmódtól.

Ugyanezen irányvonalak mentén és a Kreatív Európa keretében benyújtott uniós támogatási kérelmek adminisztratív terhei kapcsán elhangzottakat tükrözve rámutattak arra, hogy a harmadik országokból származó, rendkívül kompetens partnereknek gyakran nem sikerül megbirkózniuk a nehézkes eljárásokkal, és ezért nem tudnak konzorciumot vezetni, még akkor sem, ha erre a tartalomra és a helyi ismeretekre tekintettel ők lennének a legalkalmasabbak.

c) A nemzetközi kulturális kapcsolatok irányítása és végrehajtása

Az érdekelt felek szerint az EU politikai vezetése a nemzetközi kulturális kapcsolatok tekintetében meglehetősen bizonytalan. A nemzetközi kulturális kapcsolatokkal foglalkozó szervezetek gyakran tartanak találkozót és eszmecsereket az EKSZ, a DG INTPA és a DG NEAR uniós kollégáival, de ezek a beszélgetések szakpolitikai/ügyintézői és osztályvezetői szinten zajlanak. Sürgősen szükség van a felső vezetés bevonására (az érdekelt felek megjegyezték, hogy a DEVCO egykori főigazgatója személyes szerepet játszik a nemzetközi kulturális kapcsolatok kidolgozásában), a COREPER képviselőinek és nagyköveteinek bevonására, valamint az érintett biztosok láthatóbb politikai szerepvállalására. Az érdekelt felek különösen azt tapasztalják, hogy az EKSZ korábbi és jelenlegi vezetése között jelentős különbség van a részvétel és az érdeklődés tekintetében, mivel Federica Mogherini korábbi főképviseelő/alelnök jó katalizátora volt a nemzetközi kulturális kapcsolatokról folytatott megbeszéléseknek.

Az előadó véleménye szerint a nemzetközi kulturális kapcsolatoknak az EU külső tevékenységi stratégiájában való alacsony prioritása tükröződik az EU-küldöttségek kultúráért felelős fókuszpontjainak kinevezésében, akik általában nem operatív vezetők vagy szakpolitikai szakértők, hanem a tájékoztatási csoportok munkatársai. Ez ahhoz a veszélyes tévképzethez vezet, hogy a kultúrát pusztán a kommunikációhoz és a rendezvényekhez kapcsolódó, a művészeti produkciókat a közönségnek bemutató és szigetszerűen gondolkodó területnek tekintik, nem pedig olyan önálló politikai területnek, amelyet a harmadik országokkal és felekkel fenntartott kapcsolatokban transzverzálisan kell kezelni. Úgy tűnik, hogy magának a kultúrának az értéke elvész a fordításban.

2.3. Általános ajánlás Nyomon követés és értékelés

Az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégiáról szóló közös közlemény szempontjából egyaránt releváns a nyomon követés és az értékelés, amelyet olyan területként azonosítottak, ahol még van hova fejlődni. Egyértelműen szükség van annak pontosabb meghatározására, hogy mit jelent a kulturális projekt „sikere”: különösen fontos, hogy mind a mennyiségi, mind a minőségi fő teljesítménymutatókat meg kell vizsgálni, nyitottnak kell lenni a siker értékelése során, és tanulási mechanizmusként kell értékelni a kudarcot. A kulturális siker mérése – különösen minőségi szempontból – nehéz, de a kulturális sokszínűség fokozása szempontjából is hasznos lehet az alaposabb és minőségi nyomon követés és értékelés.

3. Összefoglalás

Összességében az előadó úgy véli, hogy az új európai kulturális menetrend és a közös

közlemény nagyon jó kiindulópontot jelent a kulturális területre vonatkozó politikai döntéshozatalhoz.

A Bizottság és a tagállamok az új európai kulturális menetrend legtöbb – ha nem az összes – célkitűzése tekintetében előrelépést értek el, főként a kreatív és kulturális szakemberek számára létrehozott platformok, valamint az OMC-jelentések közzététele és a bevált gyakorlatok cseréje révén. Mindazonáltal nagyobb ambícióra és fokozott elkötelezettségre van szükség a projekteredmények és az ajánlások nyomon követése iránt.

A közös közlemény továbbra is mérföldkő az EU nemzetközi kulturális kapcsolataiban, és jelentős előrelépés történt. Végrehajtása azonban a jelek szerint nagymértékben függ az egyes uniós politikai döntéshozók és a Bizottságnál, az EKSZ-nél és az uniós küldöttségeknél dolgozó személyzet elkötelezettségétől. Az előadó határozottan úgy véli, hogy ez megerősíti, hogy teljes körű stratégiára van szükség, beleértve a megfelelő pénzügyi és emberi erőforrásokat is.

Végezetül az előadó hangsúlyozza, hogy mind az új európai kulturális menetrend, mind a közös közlemény végrehajtása során újra kell gondolni a nyomonkövetési és környezetvédelmi módszereket, különösen minőségi mutatók beépítésével, a sikeres projektek folytonosságának és fenntarthatóságának fokozása és végső soron annak biztosítása érdekében, hogy a pozitív eredmények idővel ne vesszenek el.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról (2022/2047(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, különös tekintettel a fenntartható fejlődést szolgáló globális partnerség újjáélesztéséről szóló 17. célra,
- tekintettel az UNESCO2022. szeptember 28–30. között Mexikóvárosban tartott, kulturális politikákkal és fenntartható fejlődéssel foglalkozó világkonferenciája – MONDIACULT 2022 – által elfogadott zárónyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Unió tagállamai kulturális és európai ügyekért felelős minisztereinek 2019. május 3-i informális párizsi találkozóját követően elfogadott nyilatkozatra,
- tekintettel az Európa Tanács által a kulturális utakról szóló kibővített részmegállapodás létrehozásáról 2010. december 8-án elfogadott állásfoglalásra,
- tekintettel a tagállamok szakértőiből álló, nyitott koordinációs módszert (OMC) alkalmazó munkacsoport „Hogyan segítheti elő a kultúra és a művészet a kultúrák közötti párbeszédet a migrációs és menekültválság összefüggésében” című, 2017. május 4-i jelentésére,
- tekintettel a tagállamok szakértőiből álló, nyitott koordinációs módszert (OMC) alkalmazó munkacsoportnak a fenntartható kulturális turizmusról szóló, 2019. december 17-i jelentésére,
- tekintettel a tagállamok szakértőiből álló, nyitott koordinációs módszert (OMC) alkalmazó munkacsoport „Úton a nemek közötti egyenlőség felé a kulturális és a kreatív ágazatokban” című, 2021. június 7-i jelentésére,
- tekintettel a tagállamok szakértőiből álló, nyitott koordinációs módszert (OMC) alkalmazó munkacsoport „A kulturális örökség éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének megerősítése” című, 2022. szeptember 5-i jelentésére,
- tekintettel a tagállamok szakértőiből álló, nyitott koordinációs módszert (OMC) alkalmazó munkacsoport „Viharos idők. Természet és emberek: a változáshoz szükséges kulturális bátorság” című, 2022. szeptember 22-i jelentésére,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezményre,
- tekintettel a G20-ak kulturális minisztereinek 2021. Július 30-i Római Nyilatkozatára,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma 8. cikkének (2) bekezdésére,

- tekintettel az Európa Tanács kulturális javak sérelméről szóló egyezményére (nicosiai egyezmény),
- tekintettel a Bizottság „Új európai kulturális menetrend” című, 2018. május 22-i közleményére (COM(2018)0267),
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című, 2016. június 8-i közös közleményére (JOIN(2016)0029),
- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) által 2016. június 28-án ismertetett, „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan” című dokumentumra,
- tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat és az Európai Unió nemzeti kulturális intézetei által 2021 januárjában közzétett közös iránymutatásokra,
- tekintettel a kulturális örökség európai évének (2018) végrehajtásáról, eredményeiről és általános értékeléséről szóló, 2018. október 28-i bizottsági közleményre (COM(2019)0548),
- tekintettel a Bizottságnak „Az új európai Bauhaus: Szép, fenntartható, közös” című közleményére (COM(2021)0573),
- tekintettel a Bizottságnak a 2019–2022-es időszakra szóló kulturális munkatervről szóló, 2022. június 29-i jelentésére (COM(2022)0317),
- tekintettel a 2019–2022-re szóló kulturális munkatervre vonatkozó, 2018. november 15-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítésről és cselekvési keretről szóló, 2019. június 7-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel az Európai Tanács 2018. január 22-i, a külső konfliktusok és válságok integrált megközelítéséről szóló következtetéseire,
- tekintettel a kulturális örökség konfliktusokban és válságokban való uniós megközelítéséről szóló, 2021. június 21-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a Tanácsnak a kulturális és kreatív ágazatok helyreállításáról, rezilienciájáról és fenntarthatóságáról szóló, 2021. május 18-i következtetéseire,
- tekintettel a kulturális örökség valamennyi uniós szakpolitikai területen történő előtérbe helyezésének szükségességéről szóló, 2018. június 8-i tanácsi következtetésekre;
- tekintettel a 27 tagállam vezetői, valamint az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság által jóváhagyott, 2017. március 25-i Római Nyilatkozatra,

- tekintettel az Új európai kulturális menetrendről szóló, 2018. december 11-i állásfoglalására¹,
- tekintettel a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégiáról szóló, 2017. július 5-i állásfoglalására²,
- tekintettel a kulturális örökség európai éve tekintetében valódi szakpolitikai eredmények eléréséről szóló, 2021. január 20-i állásfoglalására³,
- tekintettel a művészek társadalmi helyzetéről szóló, 2007. június 7-i állásfoglalására⁴, valamint „A művészek helyzetéről és a kulturális helyreállításról az Unióban” című, 2021. október 20-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „A kultúra, az oktatás, a média és a sport szerepe a rasszizmus elleni küzdelemben” című, 2022. március 8-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel az Európa kulturális helyreállításáról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel az új európai Bauhausról szóló, 2022. szeptember 14-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel az Erasmus+, a Kreatív Európa és az Európai Szolidaritási Testület környezetbarátabbá tételét célzó hatékony intézkedésekről szóló, 2020. szeptember 15-i állásfoglalására⁹,
- tekintettel a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹⁰,
- tekintettel az „Erasmus+” elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/817 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹¹,
- tekintettel az Európai Szolidaritási Testület program létrehozásáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/888 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹²,
- tekintettel az ifjúság európai évről (2022) szóló, 2021. december 22-i (EU) 2021/2316 európai parlamenti és tanácsi határozatra¹³,
- tekintettel az Európa kulturális fővárosai kezdeményezés 2020–2033. évekre szóló

---

¹ HL C 388., 2020.11.13., 30. o.

² HL C 334., 2018.9.19., 112. o.

³ HL C 456., 2021.11.10., 24. o.

⁴ HL C 125. E, 2008.5.22., 223. o.

⁵ HL C 184., 2022.5.5., 88. o.

⁶ HL C 347., 2022.9.9., 15. o.

⁷ HL C 385., 2021.9.22., 152. o.

⁸ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0319.

⁹ HL C 385., 2021.9.22., 2. o.

¹⁰ HL L 189., 2021.5.28., 34. o.

¹¹ HL L 189., 2021.5.28., 1. o.

¹² HL L 202., 2021.6.8., 32. o.

¹³ HL L 462., 2021.12.28., 1. o.

uniós fellépésének létrehozásáról szóló 445/2014/EU határozat módosításáról szóló, 2020. december 23-i (EU) 2020/2229 európai parlamenti és tanácsi határozatra¹⁴,

- tekintettel a kulturális örökség európai évről (2018) szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/864 európai parlamenti és tanácsi határozatra¹⁵,
  - tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezményre,
  - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, különösen annak a kulturális életben való részvételhez való jogról szóló 27. cikkére,
  - tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet „A kultúra javítása: Kreatív emberek, helyek és iparágak” című jelentésére,
  - tekintettel a „Kultúra az EU külkapcsolataiban” elnevezésű előkészítő intézkedésre és ajánlásaira,
  - tekintettel a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni uniós cselekvési tervre,
  - tekintettel az Európa Tanácsnak a Szent Jakab Zarándokút első európai kulturális útvonallá való nyilvánítása alkalmával megfogalmazott, 1987. október 23-i Santiago de Compostela-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 6. és 167. cikkére,
  - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002. december 12-i ülésén hozott, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozatának 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére,
  - tekintettel a Külügyi Bizottság és a Fejlesztési Bizottság véleményére,
  - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A9-0279/2022),
- A. mivel az új európai kulturális menetrendről szóló 2018. évi bizottsági közlemény (COM(2018)0267) és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégiáról szóló 2016. évi közös közlemény (JOIN(2016)0029) döntő szerepet játszott az EU és a tagállamok kulturális politikájának alakításában, nemzeti és nemzetközi vonatkozásokban is;
- B. mivel a Tanács 2023–2026 közötti időszakra szóló kulturális munkaterve az elkövetkező években az EU kulturális politikái koordinációjának fő útitervként fog szolgálni, és lehetőséget jelent egy olyan paradigmaváltás elindítására, amely lehetővé teszi a kulturális és kreatív ágazatok számára, hogy alkalmazkodjanak a világjárvány utáni új világrendhez, és az előttünk álló lehetséges kihívásokkal szemben rezilienssé

---

¹⁴ HL L 437., 2020.12.28., 116. o.

¹⁵ HL L 131., 2017.5.20., 1. o.

váljanak;

- C. mivel a kultúra közjó, és a kulturális és kreatív ágazatokat és iparágakat ambiciózus szakpolitikai keretekkel, megfelelő állami finanszírozással, valamint a kulturális és kreatív ágazatokban dolgozók számára biztosított segítő környezettel, továbbá a közönség kultúrához való hozzáféréseinek lehetővé tételével kell támogatni; mivel az új európai kulturális programnak arra kell törekednie, hogy megőrizzen, kibővítsen és elterjesszen egy minden ember részvételét elősegítő, mindenkit felzárkóztató, élénk és változatos európai kulturális színteret;
- D. mivel a kulturális alkotás elengedhetetlen módja a véleményközlésnek, beleértve a hatalmon lévőkkel szemben megfogalmazott kritikus véleményeket is, és mivel ezért alapvető fontosságú a kultúrában történő véleménynyilvánítás szabadságának garantálása, beleértve a média véleménynyilvánítási szabadságát is;
- E. mivel Európa egy kulturális közösség, amely közös értékeken, történelmen és folyamatos integráción alapul; mivel a kultúra és a kulturális örökség, többek között a Kulturális Útvonalak nagy lehetőségeket rejtenek magukban az Európai Unió értékeinek előmozdításában, sokféle identitásának megerősítésében és céljainak globális szintű elérésében, valamint hozzájárulnak a globális kihívások megoldásához;
- F. mivel a kulturális örökség 2018-as európai éve támogatta és előmozdította a kultúrát és a kulturális örökséget „az emlékezés, a megértés, az identitás, a párbeszéd, a kohézió és a kreativitás közös” forrásaként; mivel az év általános célkitűzése az Unió, a tagállamok, valamint a regionális és a helyi hatóságok azon erőfeszítéseinek ösztönzése és támogatása volt, amelyek – a kulturális örökség ágazatával és a tágabb civil társadalommal együttműködésben – Európa kulturális örökségének védelmére, megóvására, újrafelhasználására, fejlesztésére, értékekkel való felruházására és előmozdítására irányulnak¹⁶; mivel a kulturális örökség minden formájának megőrzése, védelme és előmozdítása katalizátorként szolgálhat a kultúrák közötti kapcsolatok, a béke, a demokrácia, a hosszú távú fenntartható gazdasági fellendülés, a fenntartható turizmus és a regionális fejlődés, valamint a megbékélés és a kulturális együttélés erősítéséhez, erősítve a helyi közösségek bevonását európai és nemzetközi szinten egyaránt;
- G. mivel a kultúra társadalmi és gazdasági előnyökkel jár az Unión belül és kívül egyaránt, és fontos szerepet játszik a gazdaságban és a munkahelyteremtésben; mivel a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak az EU GDP-jének legalább 4,4%-át teszik ki, és mintegy 7,6 millió embert foglalkoztatnak, és így a helyi és regionális fejlődés motorjai lehetnek; mivel a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak nagyfokú széttagoltsággal rendelkeznek, mivel a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak vállalatainak több mint 90%-a kis- és középvállalkozás, a munkaerő 33%-a önálló vállalkozó¹⁷ és atipikus munkafeltételekkel dolgozik; mivel a kulturális és kreatív ágazatok az általuk előállított gazdasági értéknek csak minimális részét forgatják vissza, ami negatívan érinti a kulturális és kreatív munkavállalókat;
- H. mivel a Covid19-világjárvány hatása az európai kulturális és kreatív ágazatokra és

¹⁶ HL L 131., 2017.5.20, 1. o.

¹⁷ Ernst & Young, Rebuilding Europe: The cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis (Európa újjáépítése: A kulturális és kreatív gazdaság a Covid19-válság előtt és után), 2021. január

iparágakra drámai, de az ágazatok között egyenetlen volt, és ez tovább súlyosbította az ágazatok előtt álló kihívásokat és a művészek és kulturális munkavállalók gyakran atipikus munkafeltételeit; mivel a helyszíni tevékenységeket erősen érintették a lezárások, az utazási korlátozások és más szükséges közegészségügyi intézkedések, ugyanakkor viszont az erősebb digitális kapacitással rendelkező ágazatok képesebbek voltak szembenézni a válsággal; mivel a világválság során elveszett egyes kulturális szokások nem tértek vissza szisztematikusan néhány ágazatban;

- I. mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz beruházásai nem tükrözik a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak hatalmas gazdasági és társadalmi jelentőségét, így ezek az ágazatok jelentősen alulreprezentáltak az európai gazdaság világválságot követő helyreállításának és rezilienciájának támogatására irányuló átfogó uniós erőfeszítésekben; mivel a Parlament a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz 2%-ának a kulturális és kreatív ágazatokba és iparágakba történő befektetését szorgalmazta, és ismét hangsúlyozta az EU kulturális menetrejében a megfelelő beruházások fontosságát¹⁸; mivel csak 16 tagállam építette be a kultúrát nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveibe, és bár a 2%-os cél uniós szinten átlagosan teljesült, a tagállamok többsége jóval e szám alatt maradt;
- J. mivel a Parlament 2007. június 7-i és 2021. október 20-i állásfoglalásában felszólított az európai kulturális és kreatív ágazatok és iparágak munkakörülményeinek megerősítésére és az európai művészi jogállás létrehozására, amely valamennyi uniós országban egyaránt a munkakörülmények és a minimumszabványok közös kerete lenne;
- K. mivel a kulturális részvétel passzív részvételként és aktív alkotásként is értelmezhető, függetlenül attól, hogy a tevékenységre milyen szinten – amatőr vagy hivatásos – kerül sor; mivel mind az aktív, mind a passzív kulturális részvétel számos gazdasági, társadalmi és egészségügyi előnnyel jár;
- L. mivel az új kulturális menetrejről szóló, 2018. május 22-i bizottsági közlemény (COM(2018)0267) hangsúlyozta a kultúra és a művészetek fontosságát a menekültek és egyéb migránsok integrálásában;
- M. mivel az Egészségügyi Világszervezet (WHO)¹⁹ régóta elismeri, hogy a művészetek és a kulturális tevékenységek jótékony hatással vannak az egészségre, többek között a mentális egészségre, valamint az egyéni és a társadalmi jólétre, különösen sokrétű jellegüknek és elemeiknek köszönhetően, beleértve a szociális interakciót, az érzékszervek aktiválását, az érzelmek kifejezését, a kognitív stimulációt és a fizikai aktivitást, valamint annak a képességüknek, hogy többféle pszichológiai, magatartási és társadalmi folyamatot stimulálnak; mivel a művészetek és a kultúra bebizonyították, hogy felbecsülhetetlen értékűek a társadalmak válság idején való ellenálló képessége szempontjából;

---

¹⁸ Az Európai Parlament 2020. szeptember 17-i állásfoglalása az Európa kulturális helyreállításáról (HL C 385, 2021.9.22., 152. o.), valamint „A művészek helyzetéről és a kulturális helyreállításról az Unióban” című, 2021. október 20-i állásfoglalása (HL C 184, 2022.5.5., 88. o.).

¹⁹ Fancourt D. és Finn S. What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review. A WHO európai regionális hivatala (a Health Evidence Network (HEN) 67. sz. összefoglaló jelentése), Kopenhagen, 2019.

- N. mivel a művészetek és a művészeti tudományágak úgy a formális, mint az informális és a nem formális oktatás, valamint a személyes fejlődés fontos elemei és előmozdítói; mivel a művészeteken és művészeti tudományokon keresztül történő tanulás hozzájárul a készségek és kompetenciák, például a kreatív gondolkodás és az egyéb átadható készségek fejlesztéséhez; mivel ezeket az elemeket nem fejlesztik kellőképpen a nemzeti iskolai tantervekben; mivel a tudományok, technológia, mérnöki ismeretek, művészetek és matematika (STEAM) megerősítése révén a tagállamok egészen fiatal kortól kezdve, az egész életen át tartó tanulás keretében előmozdíthatják az innováció és a kreativitás kultúráját;
- O. mivel a művészeti kutatásnak egyenrangú párbeszédet kell folytatnia más kutatási ágakkal, és mint ilyet finanszírozni kell, mind saját értéke, mind az innováció beindításához való kulcsfontosságú hozzájárulása miatt;
- P. mivel az EU kulturális és kreatív ágazatokra vonatkozó Kreatív Európa programja kulcsszerepet játszik a művészetek, a kultúra és az audiovizuális tartalmak népszerűsítésében és a magas színvonalú média támogatásában, különösen az alulról szerveződő projektek, a kisvállalkozások és az egyéni művészek támogatása révén; mivel ez hozzájárul az Unió nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó globális stratégiájához, amelynek célja, hogy a kulturális hálózatok, a civil társadalom és a helyi szervezetek bevonásával emberek közötti kapcsolatokon keresztül biztosítsa a stratégia hosszú távú hatását; mivel a Tanács 2019–2022 közötti időszakra szóló kulturális munkaterve megcélzott eredményeinek többségét a programban előirányzott intézkedések révén sikerült elérni;
- Q. mivel a kulturális kapcsolatokat általában a két vagy több kultúra közötti kölcsönös, nem kényszerítő jellegű transznacionális kölcsönhatásként határozzák meg²⁰, amely az állami és nem állami szereplők által a kulturális és civil társadalmi térben végzett tevékenységek széles körét foglalja magában; mivel a kulturális kapcsolatok általános eredménye az összeköttetések javulása, a kölcsönös megértés nagyobb mértéke, a kapcsolatok számának növekedése és elmélyülése, a kölcsönösen előnyös ügyletek, valamint az államok, a népek, a nem állami szereplők és a kultúrák közötti fokozott fenntartható párbeszéd, ezáltal pedig a reziliensebb társadalmak kiépítése;
- R. mivel a kulturális diplomácia az államoknak a kultúra közvetítésével más államokkal vagy azok népeivel való kapcsolattartására vonatkozik, a kormányzati és az egyirányú érdekérvényesítési perspektíva dominanciája mellett, a kölcsönös előnyökre és a párbeszédre összpontosító szemléletmód helyett; mivel a kulturális diplomáciára kihatnak a külpolitikában rejlő politikai szempontok, elszámoltatható az érintett állami intézmények felé, és eszközként használható szakpolitikai célkitűzések támogatására²¹;
- S. mivel az Unió diplomáciai eszköztárának fontos részét képező, a kulturális kapcsolatok és a kulturális diplomácia terén megvalósuló erőfeszítéseknek az olyan értékek előmozdítására kell törekedniük, mint a szolidaritás és a testvériség, bevonva a közintézmények és a civil társadalom valamennyi szintjén működő szereplőket; mivel a kifejezetten a nemzetközi kulturális kapcsolatokra szánt pénzügyi források e szereplők

---

²⁰ British Council és Goethe Institut, Cultural Value - Cultural Relations in Societies in Transition: A Literature Review (2018), 7. o.

²¹ Rivera T., Distinguishing Cultural Relations From Cultural Diplomacy: The British Council's Relationship With Her Majesty's Government. Figueroa Press (2015), 9–10. o.

számára történő elosztása jelentősen növelné a bennük rejlő lehetőségek kiaknázására való képességüket;

- T. mivel a harmadik országok diaszpórái az EU-ban, illetve az európai diaszpórák a harmadik országokban fontos szerepet játszhatnak az EU és a más országok közötti kulturális kapcsolatok megerősítésében;
  - U. mivel az EU 1993-ban létrehozta a „kulturális kivétel” néven ismert különleges rendszert annak érdekében, hogy megvédje a kulturális javakat és szolgáltatásokat a szabadkereskedelmi szabályoktól, mivel a kultúrát nem szabad kereskedelmi árunak tekinteni, és azt nem szabad piaci igényeknek alávetni;
  - V. mivel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és az ENSZ fenntartható fejlődési céljai nem foglalkoznak kifejezetten a kultúrával, bár a kultúra globális közjó, és amellet, hogy a fenntartható fejlődés horizontális dimenziója, önmagában is cél, amit egyértelművé tesznek olyan globális kampányok, mint amilyen a #Culture2030Goal;
  - W. mivel a digitális technológiák a kulturális élet valamennyi aspektusát, valamint a művészek, a kulturális munkavállalók, szervezetek és intézmények munkáját érintik, és segíthetik őket abban, hogy előmozdítsák az interakciót a különféle közönségekkel és a munkájuk hozzáférhetőségének biztosításával; mivel különböző uniós finanszírozási programok és kezdeményezések támogatják az ágazat digitális átállását, ilyen különösen a Horizont Európa, az Erasmus+, a Kreatív Európa és az új európai Bauhaus; mivel a digitalizáció hatalmas lehetőségeket rejt magában, és megváltoztatta a kulturális és kreatív ágazatok általi tartalomalkotás, -gyártás és -megosztás módját, fokozta a növekedési lehetőségeket és növelte a kulturális részvételt; mivel a digitalizáció is kihívásokat rejt magában a sokféleséget, a méltányos javadalmazást és a kultúrához való hozzáférést illetően, továbbá elmélyíti az egyenlőtlenségeket, például a megfelelő digitális készségek hiánya miatt;
1. tudomásul veszi az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégiáról szóló közös közlemény általában kielégítő végrehajtását; megjegyzi mindazonáltal, hogy az új európai kulturális menetrend végrehajtásáról készült értékelés – főként a prioritások tekintetében – hiányosságokat tárt fel; hangsúlyozza, hogy annak ellenére, hogy a két dokumentum megbirkózott az előre nem látható válságok, például a Covid19-világjárvány jelentette kihívásokkal, azok stratégiai keretét naprakésszé kell tenni annak érdekében, hogy meghatározza az EU kulturális politikájának átfogó céljait, valamint az azok végrehajtásához használandó gyakorlati eszközöket, többek között annak tisztázása révén, hogy a Tanács kulturális munkaterve és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia hogyan járul hozzá az aktualizált új európai kulturális menetrend működőképessé tételéhez;
  2. elismeri, hogy a Tanács 2023–2026 közötti időszakra szóló kulturális munkaterve alapvető eszköz a tagállamok stratégiáinak irányításához az európai kulturális és kreatív ágazatok és iparágak szempontjából releváns kérdések kezelésében; e tekintetben a Tanács 2023–2026 közötti időszakra szóló kulturális munkatervének – a prioritásokat tekintve – a következőkre kell összpontosítania:
    - i. a kulturális és kreatív ágazatok helyreállítása és rugalmassá tétele, a jövőbeli

sokkhatásokra való reagálási képességük erősítése révén;

- ii. kultúra és fenntarthatóság a kultúrának a fenntartható fejlődés, a jólét és a társadalmi igazságosság mozgatórugójaként való előtérbe helyezése révén;
  - iii. a kulturális és kreatív szakemberek státusza, munka- és szociális körülményei;
  - iv. a kulturális örökség védelme és népszerűsítése;
  - v. a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó stratégiák hatékony kidolgozásának és végrehajtásának megerősítése és biztosítása;
3. kiemeli, hogy a Tanács 2023–2026 közötti időszakra szóló munkatervében fokozni kell a kultúrpolitikai együttműködést, és annak – a végrehajtás nyomán követésére szolgáló megközelítésként – értékelési kereteket kell tartalmaznia; rámutat, hogy a Tanács munkatervében előirányzott munkamódszereket felül kell vizsgálni annak érdekében, hogy azok eljárási szempontból könnyebbek és hatékonyabbak legyenek, továbbá célzott munkacsoportok létrehozását is fontolóra kell venni;
  4. emlékeztet, hogy a Tanács 2023–2026 közötti időszakra szóló kulturális munkaterve lehetőséget kínál arra, hogy egy átfogóbb uniós szintű kulturális politika felé haladjunk; hangsúlyozza, hogy ez a törekvés megfelelő finanszírozást igényel; emlékeztet, hogy a kulturális és kreatív ágazatok az általuk teremtett gazdasági értéknek csak minimális részét nyerik vissza, és új, alternatív és stabil finanszírozási forrásokra van szükségük;
  5. üdvözli a Kreatív Európa program (2021–2027) megerősítését, különösen azt, hogy a költségvetés megduplázódott az előző programhoz képest, továbbá nagyobb hangsúly helyeződik a kulturális sokszínűsége, a befogadásra, a mobilitásra, a transznacionális alkotásra és a politikai együttműködésre, valamint a kulturális és kreatív ágazatok digitalizációjára, zöldítésére és rezilienciaépítésére; mindazonáltal mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Kreatív Európa program célkitűzései elérése tekintetében még mindig jelentősen alulfinanszírozott, és hogy a program éves költségvetési csökkentése súlyosan károsítja a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak helyreállítását; kitarthat emellett, hogy a többéves pénzügyi keret közelgő felülvizsgálata révén megfelelő szintű finanszírozást kell biztosítani a Kreatív Európa programnak;
  6. felkéri a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki a kultúrának szentelt uniós finanszírozásban, programokban és szakpolitikákban rejlő lehetőségeket, valamint a megfelelő programokkal, nevezetesen a Horizont Európa, az Erasmus+, az új európai Bauhaus és egyéb programokkal való szinergiájukat; ösztönzi a Bizottságot, hogy továbbra is használja ki ezeket a szinergiákat, hogy mind a tartalom, mind a finanszírozás elérhetősége terén maximálissá váljanak a kedvező hatások, belső és külső dimenzióik tekintetében egyaránt; kitarthat emellett, hogy a kultúrát és a kulturális örökséget horizontálisan érvényesíteni kell valamennyi uniós politikában, különösen a zöld és a digitális átállásra vonatkozó politikákban; felkéri a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a kultúra és a műszaki kutatás fejlesztését, és védjék meg a természeti, történelmi és művészeti örökséget, többek között a jövő nemzedékek érdekében is;
  7. elismeri, hogy a kulturális területen alkalmazott nyitott koordinációs módszerből hiányoznak a konkrét és intézményesített nyomán követési mechanizmusok; ezért olyan konkrét határidők és mutatók bevezetését ajánlja, amelyek lehetővé teszik a nyomán

követési intézkedéseket, illetve a tagállamok teljesítményének értékelését; felszólít, hogy a nyitott koordinációs módszert (OMC) alkalmazó csoportokban a nem uniós országokra is terjesszék ki az együttműködést, mivel az előnyösnek bizonyult;

8. sajnálja, hogy a nyitott koordinációs módszer szintjén készített jelentéseknek – a megfelelő terjesztés és a résztvevő országok és a nemzeti minisztériumok közötti kapcsolat hiánya miatt – korlátozott közvetlen hatásuk van a nemzeti, regionális és helyi szintű politikai döntéshozatalra; ajánlja ezért, hogy olyan világos és konkrét politikai ajánlásokat tartalmazó jelentések készüljenek, amelyeket bizonyítékokon alapuló megközelítéssel támasztanak alá; felkéri továbbá a Bizottságot, hogy a lehető legtöbb nyelven, digitálisan, nemzeti és uniós szinten is széles körben terjessze az OMC-munkacsoportok megállapításait;
9. üdvözli „a kultúra hangja” strukturált párbeszéd létrehozását, amely platformot biztosít a kulturális ágazatban működő civil társadalmi szervezetek számára a Bizottsággal és az OMC-csoportokkal való kapcsolattartáshoz; elismeri, hogy a civil társadalommal folytatott strukturált párbeszéd együttműködést, hálózatépítést és tapasztalatcserét segített elő a különféle ágazatok között; rámutat azonban, hogy nincs elegendő interakció az OMC és a strukturált párbeszéd platformjai között, ezért a strukturált párbeszéd és az OMC közötti gyakoribb és szisztematikusabb információcserére, valamint a részvételnek valamennyi alágazatra való kiterjesztésére ösztönöz; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy rendszeresen kövessék nyomon a zárójelentésekben, konferenciákon, műhelytalálkozókon és minden más, a nyitott koordinációs módszer és a strukturált párbeszéd keretein belül szervezett eseményen megfogalmazott ajánlásokat; ösztönzi a tagállamokat, hogy konkrét szakpolitikai változtatásokkal és intézkedésekkel reagáljanak ezekre az ajánlásokra;
10. üdvözli az „Európai Örökség Platform létrehozása a kulturális örökség európai éve holisztikus és költséghatékony nyomon követésének támogatása érdekében” című kísérleti projektet; a kulturális örökség európai éve tekintetében valódi szakpolitikai eredmények eléréséről szóló állásfoglalásával²² összhangban, kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az addicionalitás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett támogassák több partnerség létrehozását a magán-, állami és nonprofit ágazatokkal a kulturális örökség megőrzése érdekében, és vizsgálják felül és aktualizálják a kulturális örökségért való fellépés európai keretét a kulturális örökség védelmének biztosítása érdekében a világjárványt követő Európában; hangsúlyozza, hogy fontos, hogy a megfelelő forrásokkal tovább építsünk erre az örökségre; megismétli az Európai Örökség cím jelentőségét, amely az EU kulturális és történelmi gyökereivel kapcsolatos innovatív ismeretterjesztő projekt;
11. felkéri a tagállamokat, hogy teljes mértékben alkalmazzák az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 27. cikkében foglaltakat, és ismerjék el a kulturális, művészeti és tudományos élethez való jogot és a kapcsolódó kulturális jogokat mindenkit megillető emberi jogokként, amelyek lehetővé teszik minden egyén számára, hogy részt vegyen a közösség kulturális életében, élvezze a művészetet és osztozzon annak hozadékaiban; felszólítja a tagállamokat, hogy minden megfelelő intézkedést tegyenek meg azért, hogy az ilyen jogok gyakorlása előtt álló akadályok – ideértve többek között a társadalmi-gazdasági sajátosságokkal, a jövedelemmel és a fizikai hozzáférhetőséggel kapcsolatos

---

²² HL C 456., 2021.11.10., 24. o.

akadályokat – elháruljanak, és minden szükséges feltételt biztosítsanak ahhoz, hogy mindenki szabadon részt vehessen kulturális tevékenységekben;

12. kitarthat emellett, hogy a művészi kifejezés szabadsága a kreativitás és a kulturális alkotás kulcsfontosságú eleme, mivel biztosítja, hogy a művészeti alkotások tükrözzék társadalmaink sokszínűségét és gazdagságát, és ezért azt továbbra is garantálni kell valamennyi alkotó számára; felkéri a Bizottságot, hogy a művészi kifejezés szabadságát a jogállamiság tiszteletben tartásának önálló mutatójaként építse be éves jelentéseibe; felszólítja az Európai Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy keressenek konkrét eszközöket arra irányulóan, hogy a – különösen a háborúk és a geopolitikai instabilitás következményeként – veszélyeztetett művészek művészi kifejezési szabadsága fennmaradjon;
13. megerősíti határozott elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség mellett, és támogatja a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését, mint az egyenlőség biztosítását szolgáló politikai megközelítései egyikét; megismétli, hogy a kultúra szerepet játszhat a nemek közötti egyenlőség előmozdításában, valamint a nők és a nemi kisebbségek gazdasági és kulturális szerepvállalásának előmozdításában; felszólítja a Bizottságot, hogy fejlessze tovább azon javaslatát, amely az egyes szervezetekben a nemek közötti egyenlőséget garantáló projektek jutalmazásával kapcsolatos kiválasztási kritériumok bevezetésére irányul, vezessen be nyomon követési és értékelési mechanizmusokat, hogy a különböző európai programok kedvezményezettjei elegendő adatot szolgáltatassanak a nemek közötti egyenlőségről és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítéséről, valamint a lehetséges javító intézkedésekről; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy könnyítsék meg a kulturális és kreatív ágazatokhoz és iparágakhoz, többek között a vállalkozásokhoz való hozzáférést a nők és a nemi kisebbségek számára;
14. hangsúlyozza, hogy az adatgyűjtést az egyik legfontosabb, több területet érintő prioritásnak kell tekinteni a Tanács 2023–2026 közötti időszakra szóló kulturális munkatervében; felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tegyenek többet azért, hogy naprakész és összehasonlítható adatok álljanak rendelkezésre a kultúráról – többek között a bevált gyakorlatok feltérképezésével és összehasonlító elemzésével, valamint a szakértők, az érdekelt felek, a hatóságok és a közönség strukturált bevonásával – nemcsak a kulturális ágazatból, hanem a gazdaság valamennyi ágazatából;
15. hangsúlyozza, hogy az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégiáról szóló 2016. évi közös közlemény keretében mennyiségi és minőségi célértékek alapján, stratégiai és projekt szinten egyaránt alaposabban nyomon kell követni és értékelni kell az összes fellépés végrehajtását, valamint rendszeres, magas színvonalú jelentéstételre van szükség; kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki több mutatót és tágabb megközelítést a projekteredmények értékelésével kapcsolatban, figyelembe véve az olyan minőségi eredményeket is, mint a közösségépítés és a leállított projektekből levont tanulságok; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hosszú távon biztosítsák az uniós finanszírozású kulturális projektek és kezdeményezések fenntarthatóságát;

Szociális dimenzió

16. Ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő és fektessenek be az emberek kulturális és

művészeti tevékenységekben való aktív és passzív részvételére, nemcsak kommunikációs és tájékoztatói kampányok révén, hanem – elsősorban – koherens, átfogó és inkluzív szakpolitikai intézkedéseken és ösztönzőkön keresztül is, hogy azonosítsák és felszámolják a részvétel adminisztratív, pénzügyi és nyelvi akadályait, többek között a társadalmi-gazdasági jellemzőkhöz, a jövedelemhez és a fizikai akadálymentességhez kapcsolódókat, valamint a marginalizált, hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott csoportok tekintetében, különös tekintettel a külvárosi, vidéki és elszigetelt területekre, valamint az elnéptelenedés kockázatának kitett területekre;

17. felkéri a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a meglévő kulturális és művészeti tevékenységeket, és biztosítsanak további lehetőségeket az aktív részvételre, növeljék az új közönségek elérésére való képességet, integrálják és érvényesítsék a kulturális részvételi célkitűzéseket a kulturális politikán túlmutató politikai döntéshozatalban, és fogadjanak el olyan kulturális jogi megközelítést, amely a hozzáférés szűk köréről az érdemi részvételre helyezi át a hangsúlyt, senkit sem hagyva hátra;
18. sajnálja, hogy a legutóbbi rendelkezésre álló adatok, amelyeket az Eurostat a kulturális részvételről gyűjtött, 2015-ből származnak; tekintettel arra, hogy a kulturális és kreatív ágazatok azóta – különösen a Covid19-világjárvány, valamint az innovatív technológiai fejlemények eredményeként – drasztikus változásokon mentek keresztül, felkéri a Bizottságot, hogy készítsen a különféle területi (nemzeti, regionális stb.) léptékű statisztikai adatok gyűjtésével és elemzésével készülő Eurostat-felmérést az EU-ban jellemző kulturális részvételről és tendenciákról, különös tekintettel a külvárosi, vidéki és periférikus területek, valamint a peremre szorult társadalmi-gazdasági közösségek és a hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott csoportok részvételére;
19. elismeri a Bizottság arra irányuló munkáját, hogy a kultúra és a kulturális sokféleség erejét a társadalmi kohézió, a jólét, a részvétel és az általános polgárság, az uniós jogok és értékek ismerete, valamint a demokrácia erősítése érdekében kiaknázza; kiemeli a kultúra szerepét válság idején, és kéri annak értékelését, hogy mely kulturális stratégiák és politikák bizonyultak hatékonyak a társadalmi befogadásra, a foglalkoztatási lehetőségekre és a gazdasági fejlődésre gyakorolt pozitív hatás tekintetében; javasolja, hogy e célból folytassák a munkát, és építsenek az összes releváns projekt és workshop – például az uniós tagállamok szakértői számára a társadalmi kohéziót szolgáló kultúrával foglalkozó, 2020 novemberében tartott workshop és a kulturális demokráciáról szóló Porto Santói Charta – eredményeire és tanulságaira;
20. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a leghátrányosabb helyzetű és a leginkább alulreprezentált csoportok kulturális tevékenységekbe és kezdeményezésekbe való bevonását, hogy e tevékenységekben ne csak passzív befogadóként vegyenek részt, hanem aktív alkotóként is, elősegítve az összetartozás és a közös jövő érzését mindenki között; üdvözli e tekintetben „A polgárok kultúrában való részvételének jelentősége a polgári szerepvállalás és a demokrácia szempontjából – a nemzetközi kutatások politikai tanulságai” című független tanulmány elkészítését, és várakozással tekint a tanulmány 2022. novemberi megjelenésére; ösztönzi a Bizottságot, hogy ossza meg a tanulmány eredményeit, és tegye meg a megfelelő nyomon követési intézkedéseket;
21. hangsúlyozza a kulturális programok fontosságát a menekültek és migránsok európai társadalmakba történő integrálása során, és arra ösztönzi a Bizottságot és a

tagállamokat, hogy továbbra is támogassák az „Új kulturális menetrend – A menekültek és más migránsok integrációja” című dokumentumban foglalt intézkedéseket;

22. ösztönzi a tagállamokat, hogy ismerjék el a művészetek és a kultúra szerepét az egészséges életmód, a mentális egészség és az egyéni és a társadalmi jóllét előmozdításában; hangsúlyozza a fogyatékossgal élő személyek egészségének és életminőségének javítását célzó kulturális és művészeti kezdeményezések fontosságát; sajnálatát fejezi ki az ilyen tevékenységek Covid19-világjárvány alatti megszakítása által okozott károk miatt; felhívja ezért a tagállamokat, hogy a művészeteket és a kultúrát építsék be a legkiszolgáltatottabb és a leghátrányosabb helyzetű csoportok és közösségek pszichoszociális támogatási intézkedéscsomagjába;
23. hangsúlyozza a kultúra alapvető fontosságát az identitások és az egyéni önkifejezés fejlesztése szempontjából, különösen azok számára, akik gyakran válnak hátrányos megkülönböztetés áldozatává, például a nők, az etnikai és egyéb kisebbségek, a fogyatékossgal élő személyek és az LMBTIQ+ közösség tagjai számára, valamint a társadalom és az interkulturális kompetenciák megértésének fejlesztése szempontjából, hozzájárulva a gyűlölet és a rasszizmus elleni küzdelemhez és a békés társadalmak építéséhez;
24. kiemeli a kultúra fontosságát az emberek élethosszig tartó tanulása szempontjából, életkortól függetlenül; aggodalmát fejezi ki az iskolai tantervek általános szűkülése miatt, amelyek esetében hajlamosak a művészeteket és a művészeti ágakat más tantárgyakhoz képest háttérbe szorítani; emlékeztet az átfogó és jól strukturált iskolai tantervek fontosságára, amelyek magukban foglalják a művészeteket és a művészeti tudományágakat is annak érdekében, hogy növeljék az egyén felelősségét és alkalmasságát a kulturális tevékenységekben való részvételre, és ragaszkodik az ezzel kapcsolatos készségek előmozdításának szükségességéhez; ezért sürgeti a tagállamokat, hogy az oktatás minden szakaszában biztosítsanak megfelelő pénzügyi és humán erőforrásokat és ösztönzőket a művészetek és művészeti ágak számára tantervi és tanórán kívüli tevékenységként, valamint képezzék a pedagógusokat a kultúra társadalmi és általános jóléti jelentőségéről és erejéről; ezzel összefüggésben sürgeti a Bizottságot, hogy a „STEM megközelítésen” túllépve inkább teljes mértékben „STEAM megközelítést” (természettudományok, technológia, műszaki tudományok, művészetek és matematika) fogadjon el;
25. a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak folyamatos professzionalizálására irányuló munkával párhuzamosan stratégiák kidolgozását szorgalmazza a sok európai amatőr művész támogatása érdekében;
26. emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló mobilitás továbbra is a művészek és a kulturális munkavállalók karrierjének alapvető eleme, beleértve a harmadik országok állampolgárságával rendelkező művészeket és kulturális munkavállalókat is; hangsúlyozza ezért a művészi kompetenciák, valamint a kreatív készségek és képesítések kölcsönös elismerésének és határokon átnyúló hordozhatóságának fontosságát annak elősegítése érdekében; emlékeztet arra, hogy a nemzetközi mobilitás lehetőségeit támogató és növelő finanszírozási eszközöknek a művészek és a kulturális szakemberek esetében elő kell segíteniük a munka és magánélet közötti egyensúlyt is, és a lehető legnagyobb mértékben ösztönözniük kell a környezeti és társadalmi szempontból fenntartható mobilitást;

27. hangsúlyozza a mobilitás fontosságát a kulturális és kreatív ágazatokban és iparágakban a diákok és a fiatal szakemberek számára a szélesebb körű és diverzifikáltabb oktatás lehetővé tétele, konkrétabb és vonzóbb karrierlehetőségek biztosítása, valamint a kulturális tevékenységek széles és változatos körének felvonultatása érdekében; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy e célból biztosítsanak jobb mobilitási lehetőségeket, többek között az Erasmus+ és más európai és nemzeti kezdeményezések keretében;
28. felhívja a Bizottságot, hogy a fiataloknak szóló ingyenes Interrail kezdeményezés, a „DiscoverEU” sikerére alapozva tanulmányozza az Erasmus+ program keretében egy olyan fellépés megvalósítását, hogy az európai fiatalok utazási utalványt kaphassanak a Szent Jakab zarándokút és más európai kulturális útvonalak meglátogatására és felfedezésére;
29. emlékezteti a Bizottságot és a tagállamokat azokra a kötelezettségvállalásokra, amelyeket a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005-ös UNESCO-egyezmény EU általi megerősítésével vállaltak, különösen a mobilitási cserekkal és a tagállamokba történő utazás megkönnyítésével kapcsolatban, a fejlődő országokból származó művészekre és más kulturális szakemberekre és szakmabeliekre, valamint a kulturális javakra és szolgáltatásokra vonatkozó kedvező bánásmódnak megfelelően; felhívja az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a harmadik országokból – különösen a világ déli részéről érkező – kulturális munkavállalók mobilitásának megkönnyítésére a megfelelő intézményi és jogi kereteken keresztül, beleértve a vízumkönnyítést is;
30. üdvözlözi a „Kultúra mozgatja Európát” mobilitási program Kreatív Európa keretében történő létrehozását a kulturális és kreatív ágazatokban és iparágakban dolgozó szakemberek számára; hangsúlyozza, hogy ez a program akkor tudja majd teljes mértékben kiaknázni a benne rejlő lehetőségeket, ha a jövőben megfelelő költségvetésben részesül, és ha szélesebb közönséget tud elérni; sajnálja azonban, hogy a mobilitás adminisztratív, pénzügyi és nyelvi akadályai még mindig fennállnak, és kéri, hogy e program keretében számolják fel a művészeti és kulturális mobilitás továbbra is fennálló strukturális akadályait; a kultúrával kapcsolatos határokon átnyúló megközelítések előmozdítását és a jelentős európai és nemzetközi kulturális koprodukciónak és rezidens programok létrehozásához partnerek keresését szorgalmazza azzal a céllal, hogy az összes érintett szereplő közötti együttműködésnek és a bevált gyakorlatok – többek között nem uniós országokkal való – megosztásának megerősítése révén ösztönözzék a művészek és az alkotók mobilitását;
31. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a művészek és a kultúra területén tevékenykedő más vállalkozók és szakmát gyakorlók számára nyújtandó, a mobilitási programokra és csereprogramokra vonatkozó minőségi információk biztosítására, valamint a kulturális és kreatív ágazatokon és iparágakon belüli mobilitás mindenféle akadályának – köztük az adminisztratív, pénzügyi és nyelvi akadályok, valamint a fogyatékosághoz kapcsolódó akadályok – leküzdésére irányuló anyagi támogatás biztosítására irányuló erőfeszítéseiket;

Gazdasági dimenzió

32. úgy véli, hogy a Covid19-világjárvány által súlyosan érintett, a kulturális és kreatív

ágazatokban és iparágakban dolgozó munkavállalóknak részesülniük kell a valódi és célzott európai helyreállítás előnyeiből, különös tekintettel arra, hogy ez az ágazat főként magánszemélyekből, valamint kis- és mikroszervezetekből és vállalkozásokból áll, amelyek atipikus, részmunkaidős vagy projektalapú foglalkoztatási rendszerek alapján dolgoznak, rendszertelen jövedelemtől függenek, és nélkülözik a hosszú távú pénzügyi kiszámíthatóságot; felhívja a tagállamokat, hogy költségvetésük 2%-át fordítsák a kultúrára, amint arra a Parlament többször is felszólított;

33. üdvözli, hogy a Bizottság általános és ágazatspecifikus párbeszédék révén támogatja a tagállamokat a méltányos díjazás biztosításában, valamint a művészek és az alkotók társadalmi-gazdasági körülményeinek javításában; hangsúlyozza, hogy a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak gazdasági helyreállítását támogató intézkedéseken túlmenően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó támogatást különösen a kulturális és kreatív ágazatok és iparágakban dolgozó szakemberek munkakörülményeinek, képzésének, valamint tovább- és átképzésének javítására kell felhasználni annak érdekében, hogy lépést tudjanak tartani az ezen ágazatokban zajló strukturális változásokkal;
34. emlékeztet azonban arra, hogy a közberuházások ilyen heterogenitása a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak eltérő ütemű helyreállításához vezet, ami az EU kulturális ökoszisztémáján – amelynek stabil és megbízható struktúrára és finanszírozásra van szüksége – belüli egyenlőtlenségek növekedését eredményezi, és végső soron veszélyezteti Európa kulturális sokszínűségét; hangsúlyozza, hogy a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak helyreállítása során figyelembe kell venni a fokozott fenntarthatóságra és digitalizációra irányuló, folyamatban lévő erőfeszítéseket, valamint javítani kell a kulturális és kreatív ágazatokban és iparágakban dolgozó munkavállalók munka- és javadalmazási feltételeit a Covid19-világjárvány előtt már fennálló strukturális problémák leküzdése érdekében;
35. emlékezteti a Bizottságot a Parlament többszöri felhívására, hogy tegyenek az európai művészi jogállás létrehozására irányuló javaslatot, amely a tagállamok és az EU munkaerő-piaci és kulturális politikával kapcsolatos felelősségét teljes mértékben tiszteletben tartva közös keretet állapítana meg a megfelelő, tisztességes és átlátható munkafeltételekre és az összes uniós tagállam közös minimumszabályaira, beleértve a tisztességes díjazást, annak érdekében, hogy valamennyi tagállamban javuljanak a kulturális és kreatív ágazatokban és iparágakban dolgozó munkavállalók társadalmi-gazdasági feltételei, és hogy biztosítsák azokat az alapvető feltételeket, amelyek ténylegesen garantálják a valódi kreativitást és a véleménynyilvánítás szabadságát várakozással tekint a releváns OMC-jelentés 2023 közepére várható közzététele elé; kéri, hogy e kérdéskör megfelelő nyomon követésének biztosítása érdekében kellően vegyék figyelembe az érintett civil társadalmi szervezetektől, többek között a szociális partnerektől érkező, a szociális védelemmel kapcsolatos észrevételeket;
36. ösztönzi továbbá valamennyi tagállamot, hogy hajtsák végre a digitális egységes piacon a szerzői jogokról szóló (EU) 2019/790 irányelvet²³, és kéri azokat a tagállamokat, amelyek még nem tették meg, hogy az irányelvet ültessék át nemzeti jogukba, így garantálva a szerzők és előadóművészek méltányos, megfelelő és arányos díjazását; kéri

²³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (HL L 130., 2019.5.17., 92. o.).

a Bizottságot, hogy támogassa az átültetési és végrehajtási erőfeszítéseket;

37. sajnálattal állapítja meg, hogy az uniós finanszírozás – többek között a Kreatív Európa programhoz kapcsolódó finanszírozás – kérelmezésére vonatkozó eljárások gyakran még mindig túlságosan megterhelőek, és szükségtelen akadályokat gördítenek minden potenciális kedvezményezett, különösen a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak korlátozott adminisztratív kapacitással rendelkező kis- és mikroszervezetei elé, és hogy ez mind az európai, mind a harmadik országokban működő szervezetekre vonatkozik; felhívja ezért az Európai Bizottságot, hogy törekedjen a különböző finanszírozási lehetőségek tudatosítására és az eljárások további egyszerűsítésére, hogy a szervezetek – köztük a leghátrányosabb helyzetű területeken működő kis- és középvállalkozások – szélesebb és változatosabb körének tegye lehetővé az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést;
38. kéri a Bizottságot, hogy ezen eljárások egyszerűsítése során hajtsa végre a többnyelvűség és a kulturális sokszínűség elvét, lehetővé téve a kérelmek további nyelveken történő benyújtását, kezdve az európai nyelvekkel, hogy tisztességes esélyt biztosítson azoknak a szervezeteknek és magánszemélyeknek, akik nem rendelkeznek az angol nyelvre való fordítás biztosításához szükséges kapacitással vagy eszközökkel;
39. üdvözli a „többlépcsős finanszírozás” közelmúltbeli létrehozását, amely az összes kedvezményezett, különösen a magánszemélyek, valamint a kis- és közepes méretű szervezetek jobb elérésére szolgál; felkéri a Bizottságot, hogy a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak szempontjából lényeges valamennyi program esetében fejlessze tovább ezeket a rendszereket; azt tanácsolja a Bizottságnak, hogy az ilyen, közvetítő szervezeteket is felölelő programok létrehozásakor vegye figyelembe a közvetítő és a végső kedvezményezett közötti esetleges összeférhetlenségek kérdését, a közvetítőknek a támogatások logisztikájával és adminisztrációjával kapcsolatban felmerült általános költségeit, a kiválasztási kritériumokat és a támogatások végső értékelését;
40. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az uniós és nemzeti kulturális politikákhoz és kezdeményezésekhez elegendő finanszírozást, hitelhez való könnyebb hozzáférést, és kapacitást biztosítsanak, különösen a súlyos gazdasági nehézségek idején, hogy a válságkezelési megközelítésen felülemelkedve hosszú távú kulturális politikai stratégiát lehessen elfogadni;
41. emlékeztet a Bizottság azon fő célkitűzésére, hogy támogassa a kulturális és egyéb ágazatok közötti kreatív partnerségek kialakítását;
42. kiemeli az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés sikerét az EU és a társult országok városainak és régióinak fejlődése tekintetében; hangsúlyozza, hogy az Európa Kulturális Fővárosa kezdeményezés számára kiegészítő finanszírozást kell biztosítani, mivel a Covid19-világjárvány és az azt követő növekvő infláció jelentősen rontotta a kezdeményezés megvalósításának keretfeltételeit; üdvözli a Közös Kutatóközpont által kidolgozott „Kulturális és Kreatív Városok Figyelője” elnevezésű bizottsági eszközt, amely hozzájárul a régiók és a városok kulturális és természeti értékeinek a kultúra és az idegenforgalom közötti kapcsolat alapján történő objektív értékeléséhez; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a „Kulturális és kreatív terek és városok” elnevezésű szakpolitikai projektet, amely a kulturális életben való részvétel, valamint a társadalmi

és városrehabilitáció előmozdítására irányul;

43. javasolja a Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy építsenek a fenntartható kulturális turizmusról szóló OMC-jelentés ajánlásaira annak érdekében, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsenek egyrészt a kulturális örökség védelme és megőrzése, másrészt a látogatói hozzáférés javítása és a látogatói létesítmények fejlesztése között; ugyanakkor sürgeti a tagállamokat, hogy továbbra is fordítsanak fokozott figyelmet a tömegturizmus kulturális örökségre és természeti ökoszisztémákra jelentett kockázataira, és hangsúlyozza, hogy egyensúlyt kell teremteni a művészeti és turisztikai célpontnak számító városok idegenforgalmi ágazatának növekedése és fejlődése, valamint az ott állandó jelleggel élő polgárok életminősége között;
44. elismeri az új európai Bauhaus kezdeményezés mint kreatív, inter- és transzdiszciplináris kezdeményezés jelentős hozzájárulását, amelynek célja, hogy a tudomány, a technológia, a művészet és a kultúra világának összekapcsolásával, valamint a környezeti fenntarthatóság összes uniós szakpolitikán belüli érvényesítésével megvalósítsa a Zöld New Deal-lel kapcsolatos uniós célkitűzéseket; emlékeztet arra, hogy e kezdeményezésnek minden szinten az innováción, valamint az emberek – köztük a szociálisan hátrányos helyzetűek – és a helyi közösségek aktív részvételén és érdemi bevonásán kell alapulnia; hangsúlyozza, hogy a Tanács új kulturális munkatervének tükröznie kell az új európai Bauhaus kezdeményezés jelentőségét – annak külső dimenzióját is beleértve –, valamint egyértelmű eredményeket kell előirányoznia; ismét arra kéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb terjesszen elő javaslatot arra vonatkozóan, hogy az új európai Bauhaus a következő többéves pénzügyi kereten belül új, önálló, újonnan finanszírozott uniós programmá váljon;
45. kiemeli, hogy a művészetek és a kultúra jelentős mértékben hozzájárulnak a környezeti, éghajlati és fenntarthatósági kérdések és azok társadalmi dimenziójának tudatosításához és a pozitív magatartásbeli változások ösztönzéséhez; különösen emlékeztet arra, hogy a kulturális örökség részét képező hagyományos tudás kulcsfontosságú az éghajlatváltozás enyhítésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló erőfeszítések fokozásához; e célból arra ösztönzi a Bizottságot, hogy szorosabban működjön együtt a tagállamokkal, a civil társadalommal, valamint a nemzeti és helyi szervezetekkel annak érdekében, hogy felhívja a polgárok figyelmét erre a témára, és más célzott uniós programokkal, alapokkal és szakpolitikákkal való szinergiák révén biztosítson konkrét finanszírozást az ilyen kulturális kezdeményezések számára;
46. ösztönzi a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy kulturális programjaikat a környezeti fenntarthatóság és az éghajlati válság elleni küzdelem elveivel összhangban alakítsák ki, valamint értékeljék az EU által finanszírozott valamennyi projekt környezeti hatását azok teljes életciklusa során; javasolja az érdekelt feleknek és az uniós finanszírozás kedvezményezettjeinek, hogy projektjeik kialakítása, tervezése és végrehajtása során a leginkább környezetbarát módszerekre és megközelítésekre törekedjenek;
47. üdvözli „A kulturális örökség éghajlatváltozással szembeni rezilienciájának megerősítése – avagy az európai zöld megállapodás találkozása a kulturális örökséggel” című OMC-jelentést, és arra ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy aktívan kövessék nyomon az ajánlásokat és éljenek a bevált gyakorlatok kínálta lehetőséggel;

48. rámutat, hogy a kulturális örökség és a hagyományos épületek helyreállítása során különös figyelmet kell fordítani a fenntarthatósági kérdésekre; elismeri, hogy az új európai Bauhaus hozzájárulhat a városok és kulturális örökségük védelméhez és helyreállításához természeti és emberi eredetű veszélyek által okozott katasztrófák esetén; hangsúlyozza a kulturális örökség védelmével, megőrzésével és helyreállításával kapcsolatos bevált gyakorlatok tagállamok és harmadik országok közötti további cseréjének szükségességét, beleértve a meglévő épületek energiahatékonyságának javítását célzó innovatív intézkedéseket, mindenkor megőrizve építészeti érdekeiket vagy történelmi jellegüket, különös figyelmet fordítva a helyreállítás végeredményének hitelességére és minőségére annak érdekében, hogy ne sérüljön a történelmi vagy művészeti épületek vagy történelmi központok fizikai integritása, építészeti koherenciája, történelmi jellege vagy értéke, összhangban a vonatkozó nemzeti megőrzési szabályokkal és a műemlékek és műemlékhelyszínek konzerválásáról és restaurálásáról szóló 1964. évi Velencei Chartával;
49. emlékeztet az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkére, amelynek értelmében az Uniónak biztosítani kell Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását; ezért arra kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe ezen elsődleges szempontot az ólomnak a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló rendelet XIV. mellékletében szereplő engedélyköteles anyagok jegyzékébe való felvételével kapcsolatos döntése során; megismétli, hogy egy ilyen intézkedés számos kézműves vállalkozás bezárásához vagy áthelyezéséhez vezethet az ólomüvegiparhoz hasonló területeken, és végső soron hatással lehet az Unió hatalmas örökségének helyreállítására, valamint számos hagyományos mezőgazdasági termelési eljárás eltűnéséhez vezethet; kitart amellett, hogy az emberi egészség és a környezet szükséges mértékű védelmét össze kell egyeztetni az európai örökség megőrzésével, és kéri, hogy a kulturális ágazatot tartósan mentesítsék a fent említett rendelet alól;
50. kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy erősítsék meg az együttműködést az Európa Tanáccsal, különösen a kulturális utak tekintetében, a kulturális sokszínűség, a kultúrák közötti párbeszéd és a kevésbé ismert úti célok fenntartható területi fejlődésének előmozdítása érdekében, e helyszínek kulturális és természeti örökségének megőrzése, védelme és helyreállítása mellett;
51. elismeri, hogy a digitalizálás a kulturális örökség előnyeinek maximalizálását szolgáló eszköz; hangsúlyozza, hogy a digitalizáció kihívások elé állítja a kulturális és kreatív ágazatokat és iparágakat, amelyeknek folyamatosan át kell gondolniuk és át kell alakítaniuk az üzleti modelleket, valamint hogy a kulturális és kreatív ágazatokat és iparágakat alkalmazottait át kell képezni; hangsúlyozza a kulturális és kreatív tartalmak és az európai kulturális örökség fenntartható digitalizálására, megőrzésére és online hozzáférhetőségére nyújtott garantált finanszírozás fontosságát; emlékeztet arra, hogy mindenki számára jelentőséggel bír a digitális jártasságba való befektetés, többek között azért is, mert módot kínál a kultúra élvezésére;
52. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a kulturális örökség digitalizálásának kezelése során tartsák szem előtt a metaverzummal kapcsolatos fejleményeket azáltal, hogy megőrzik az európai kulturális örökséget, amikor azt virtuálisan reprodukálják vagy bármilyen módon átültetik a metaverzumba;

53. tudomásul veszi különösen az uniós digitális innovációs központok és a kreatív innovációs laborok kedvező hozzájárulását, amelyek a digitális, illetve az audiovizuális területeken az európai kulturális és kreatív ágazatok és iparágak innovációs kapacitását támogatják;
54. üdvözli, hogy a Horizont Európa keretprogramba beépítették a „Kultúra, kreativitás és befogadó társadalom” klasztert, valamint a kulturális örökség és a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak terén növelték a kutatási és innovációs pályázati felhívások számát, továbbá üdvözli az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) új, kultúrával és kreativitással foglalkozó tudományos és innovációs társulásának (TIT) közelmúltbeli elindítását; várakozással tekint e pályázati felhívások eredményei elé, és érdeklődéssel várja, hogy milyen mértékben járulhat hozzá a kutatás és az innováció az európai nemzetközi kulturális kapcsolatok fejlesztéséhez;
55. felszólítja a Bizottságot, hogy védje meg a digitalizált európai tájhoz kapcsolódó szellemi tulajdon-jogot, amelynek Európában kell maradnia;
56. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a papír formátumú kulturális anyagok fokozatosan eltűnnek, és hogy ez a tendencia hatással van a kiadói ágazatra, különösen a kiadóvállalatokra, valamint a kis- és közepes méretű könyvesboltokra;

Külső dimenzió és nemzetközi kulturális kapcsolatok

57. úgy véli, hogy a kultúra és a kultúrák közötti párbeszéd kulcsfontosságú hozzájárulást jelent a társadalmon belüli és a különböző társadalmak közötti kölcsönös megértés előmozdításához, valamint a nemzetközi szinten a nyelvi határokon túli kommunikáció helyreállításához a kihívásokkal teli globális környezetben, bizonyítva a kulturális sokszínűség és az emberi jogok értékét, tiszteletben tartását és támogatását; kiemeli az EU szerepét a kulturális politikákról a tagállamok és harmadik országok között folytatott folyamatos párbeszéd előmozdításában, és felhívja a tagállamokat, hogy ennek megfelelően biztosítsanak megfelelő finanszírozást az EU nemzetközi kulturális kapacitásának megerősítése, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az európai kulturális és kreatív ágazatok és iparágak – beleértve a kisebb szervezeteket és művészeket is – nemzetközi szinten aktívvá váljanak;
58. elítéli a kultúra – többek között kulturális és oktatási intézményeiken keresztül történő – felhasználását különösen a tekintélyelvű kormányok által, amelyek megpróbálják újraértelmezni a nemzetközi szabályokat és értékeket, megkérdőjelezve azok egyetemességét, és politikai befolyásukat a művészeti és tudományos szabadság megsértésével gyakorolják;
59. hangsúlyozza az EU nemzetközi kulturális kapcsolataiban rejlő lehetőségeket a harmadik országok dezinformációja és az EU-ba való külföldi beavatkozás, valamint az illiberális és tekintélyelvű rendszerekben az EU ellen irányuló ellenséges narratívák elleni küzdelemben; felhívja az EKSZ-t, hogy elemezze a rosszhindulatú állami szereplők elterjedtségét és befolyását az EU részvételével zajló európai nemzetközi kulturális kapcsolatokban;
60. rámutat az „uniós kulturális kapcsolatok” és az „uniós kulturális diplomácia” közötti, a döntéshozatali folyamatok, a programtervezés és -végrehajtás, valamint az általános filozófia tekintetében meglévő különbségekre; hangsúlyozza, hogy mindkét megközelítés

egy más mellett létezik és kiegészítheti egymást, de mindegyik más célt szolgál;

61. sajnálatát fejezi ki a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó egyértelmű és koherens uniós stratégia hiánya miatt; határozottan arra ösztönzi a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy rendszeresen cseréljék ki a gyakorlatokat és a levont tanulságokat, és hogy az EU nemzeti kulturális intézeteinek (EUNIC) klasztereivel és a harmadik országbeli civil társadalmi szervezetekkel együttműködve dolgozzanak ki a nemzetközi kulturális kapcsolatok fogalmának közös egységes értelmezésén alapuló koherens stratégiákat, többek között a végrehajtásukhoz szükséges lépéseket és a harmadik országokban működő uniós küldöttségek és a tagállamok diplomáciai képviselői által végrehajtandó, a kulturális kapcsolatokkal kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó, személyre szabott iránymutatásokat; javasolja, hogy ezek a stratégiák tartalmazzanak beruházásokat az EU közös kulturális örökségének, valamint a demokrácia és az értékek előmozdításához való hozzájárulásának láthatóságába és az azzal kapcsolatos stratégiai kommunikációba;
62. hangsúlyozza, hogy az EU-nak saját eszközeit felhasználva kell részt vennie a nemzetközi kulturális kapcsolatokban annak érdekében, hogy az EU-ról a globális szinten olyan kulturális képet mutasson be, amely nagyobb, mint részeinek összessége, és ezáltal kiegészíti a tagállamok külföldi kulturális intézeteinek munkáját; felszólít arra, hogy az EU saját, önálló eszköztárat alakítson ki a nemzetközi kulturális kapcsolataihoz és a kulturális diplomáciájához, felhasználva az EUNIC és a tagállamok külföldi kulturális intézetei, valamint a harmadik országok civil társadalmi és kulturális szektora által szerzett tapasztalatokat és a velük kialakított partnerségeket; hangsúlyozza, hogy minden ilyen eszköztárnak olyan tevékenységek végrehajtására kell irányulnia, amelyek előmozdítják az európai kultúrát külföldön, és technikai és anyagi kapacitásépítést és pénzügyi támogatást biztosítanak a kulturális és kreatív ágazatok számára a harmadik országokban, és ezért megfelelő saját forrásokkal és pénzeszközökkel kell támogatni;
63. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy készítsenek tanulmányt annak értékelésére, hogy megvalósítható-e a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközbe (NDICI – Globális Európa) egy, a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó külön fejezet bevezetése, vagy a Kreatív Európa külső dimenziójának megerősítése, lehetőség szerint egy, a nemzetközi kulturális kapcsolatokkal kapcsolatos projektek finanszírozására szolgáló ág létrehozása révén; sürgeti a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy e célból bocsássanak rendelkezésre új forrásokat annak biztosítása érdekében, hogy az új fellépéseket ne a meglévő programok kárára finanszírozzák;
64. sürgeti a tagállamokat, a Bizottságot és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy kettőzzék meg erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a többoldalú fórumokon és hálózatokban közös uniós álláspontokat alakítsanak ki, és adott esetben egységes álláspontot képviseljenek a nemzetközi kulturális kapcsolatokra hatást gyakorló kérdésekben;
65. hangsúlyozza, hogy az EU-nak teljes mértékben jelen kell lennie a világ kulturális eseményein, különösen azokon, amelyek globálisak, mint például a világkiállítás; kéri, hogy az EU-nak adjanak lehetőséget a világkiállítás megszervezésére, amelyre különböző tagállamokban kerülhetne sor;

66. üdvözlí a nemzetközi kulturális kapcsolatokról „Voices for Culture” címmel folytatott strukturált párbeszéd keretében közzétett ajánlásokat, és felkéri a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy ezen ajánlásokat vegyék kellőképpen figyelembe a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó stratégiák kidolgozásakor; különösen sürgeti a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy a harmadik országokkal fenntartott kulturális kapcsolataik kiépítése során alkalmazzanak olyan alulról építkező és emberek közötti megközelítést, amely figyelembe veszi a partnerországok és a helyi közösségek igényeit és szükségleteit, illetve a partnerországokat és a helyi közösségeket egyenrangú partnerként kezelve alakítsák ki és hajtsák végre a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó stratégiájukat és a projektek programozását; hangsúlyozza, hogy az ilyen stratégiáknak az egyes partnerországok vagy régiók szükségleteire és sajátos politikai és társadalmi-gazdasági helyzetére kell válasszal szolgálniuk, és nem alapulhatnak egyenmegoldáson; felszólít a nemzetközi kulturális kapcsolatok megfelelő finanszírozására a jelenlegi kulturális és oktatási programokban, mind az NDICI földrajzi, mind tematikus programjain keresztül; megjegyzi, hogy a helyi szervezetekkel, köztük az interkulturális és vallásközi szereplőkkel való együttműködés létfontosságú a közös értékeken, például a békén, a tolerancián és a kölcsönös megértésen alapuló kapcsolatok megerősítéséhez, valamint az uniós finanszírozású projektek hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához;
67. méltatja a tagállamok kulturális intézetei és szervezetei, valamint a harmadik országokban működő EUNIC-klaszterek által végzett munkát; ösztönzi az említett szervezetek közötti további együttműködést és a helyi civil társadalmi szervezetekkel való hálózatépítést, különös tekintettel a kisebb tagállamokra és a kulturális szempontból korlátozott vagy semmilyen külföldi láthatósággal nem rendelkező tagállamokra, valamint e tagállamok kulturális képviselői igényeire;
68. üdvözlí, hogy a Bizottság és az EKSZ több egysége is részt vesz a nemzetközi kulturális kapcsolatokkal kapcsolatos horizontális munkában; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a hatékonyság maximalizálása, az átfedések elkerülése és az intézményi emlékezet biztosítása érdekében javítsák az érintett szervezetek közötti koordinációs mechanizmusokat, többek között koherensebb és észszerűbb munkamódszerek kialakítása révén;
69. üdvözlí a kulturális kapcsolattartó pontok létrehozását az uniós küldöttségekben; ösztönzi az uniós küldöttségeket, hogy erősítsék meg szerepüket, fejlesszék készségeiket, és azokat a kommunikációs és rendezvényszervező csoportjaik helyett a politikai csoportjaikba integrálják; kéri, hogy a harmadik országok valamennyi helyi szereplőjével – többek között a közintézményekkel, civil szervezetekkel és a tudományos körökkel – való kulturális együttműködés megkönnyítése és megerősítése érdekében különítsék el a szükséges költségvetési és személyzeti erőforrásokat az EU nemzetközi kulturális kapcsolatai és kulturális diplomáciai csoportjai számára a Bizottságban és az EKSZ központjában, valamint az uniós küldöttségekben;
70. ösztönzi a tagállamokat és az EKSZ-t, hogy a diplomáciai személyzetük kiválasztási folyamatába és képzésébe építsék be a kulturális politikát, a nemzetközi kulturális kapcsolatokat és a kulturális diplomáciát annak érdekében, hogy a diplomaták körében felhívják a figyelmet a társadalmi diplomácia kulcsfontosságú, független területét jelentő nemzetközi kulturális kapcsolatokra, valamint fejlesszék a megfelelő politikai és szakpolitikai kompetenciákat a kulturális és kreatív kapcsolatok és a kulturális

diplomácia területén; várakozással tekint az Európai Parlament kísérleti projektje alapján újonnan indított Európai Diplomáciai Akadémia eredményei és az EKSZ által megrendelt megvalósíthatósági tanulmány novemberi közzététele elé;

71. üdvözlí az európai kulturális terek előkészítı intézkedés első eredményeit; kiemeli a projektpartnerek által alkalmazott innovatív együttmőködési modellek pozitív eredményeit, amelyek a helyi érdekelt felekkel közösen, az egyenlı partnerség szellemében kidolgozott ötletekkel kapcsolatban kiírt pályázaton alapulnak; felkéri a Bizottságot, hogy folytassa e rendkívül sikeres intézkedés finanszírozását; ösztönzi az EU és a harmadik országok kulturális szereplıit, hogy a kölcsönös nyelvi és határokon átnyúló megértés elısegítése érdekében vizsgáljanak meg további együttmőködési lehetıségeket, például közös mőalkotások és nemzetközi koprodukcıók létrehozását;
72. hangsúlyozza, hogy az EU-nak megvan a lehetısége arra, hogy megerısítse nemzetközi kulturális együttmőködési partnerségeit a világ földrajzi, kulturális és nyelvi csomópontjaiban elhelyezkedı legkülsı régióin és tengerentúli országain és területein (TOT-okon) keresztül; felhívja az EU-t, hogy dolgozzon ki a legkülsı régiókat és a TOT-okat bevonó nemzetközi kulturális együttmőködési projekteket a regionális integráció elımozdítása és a partnerországokkal való új partnerségek kiépítése érdekében;
73. kitart amellett, hogy fokozni kell a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelmet; üdvözlí a Bizottság által egy olyan új cselekvési terv elıkészítése kapcsán folytatott konzultációt, amelynek célja, hogy a szervezett bűnözés elleni uniós stratégia keretében világos, átfogó és hatékony keretet biztosítson a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni küzdelemhez való uniós hozzájáruláshoz azzal a céllal, hogy az egységes piacon megakadályozzák a bűncselekmények folytatását és védjék a kulturális örökséget; jobb együttmőködést szorgalmaz az EU és a harmadik országok között a kulturális örökség megırzése és védelme és a kulturális javakkal való illegális kereskedelem elleni küzdelem terén;
74. emlékeztet arra, hogy a régészeti és kulturális örökség az emberek identitásának szerves részét képezi; ezért elítéli a kulturális javak jogellenes eltávolítását és kereskedelmét; üdvözlí az egyes tagállamok által a külpolitikai stratégiájuk keretében, valamint egymás kulturális örökségének kölcsönös megismerése és a harmadik országok autonóm kulturális politikái kidolgozásának támogatása érdekében a kulturális alkotások és mőtárgyak származási helyükre történı visszaszolgáltatására tett erıfeszítéseket; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy holisztikus megközelítés keretében aktívan támogassák ezeket a tagállamokat a harmadik országokkal folytatott tárgyalási folyamataikban, és aktívan támogassák valamennyi tagállam erıfeszítéseit kulturális és történelmi örökségük védelme és helyreállítása tekintetében, összhangban a MONDIACULT konferencia keretében elfogadott 2022. évi nyilatkozattal;
75. emlékeztet a kultúra elımozdításának fontosságára, amely elısegíti a fenntartható fejlődést, ami a társadalmi és gazdasági növekedés szempontjából nagy lehetıségeket rejt magában; kéri a Bizottságot, hogy a rendszeres párbeszédben, a szakmai hálózatokban és a többszereplıs partnerségekben való aktív részvételük biztosításával, valamint a kultúra területén az Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttmőködési Eszköz által finanszírozott intézkedések révén segítse elı a kulturális szereplők és civil társadalmi szervezetek fenntartható fejlődéshez való hozzájárulását;

felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy kövessék nyomon a nemzetközi kulturális együttműködéssel kapcsolatos fellépések végrehajtásának helyzetét és az NDICI által e tekintetben elért eredményeket, és erről rendszeresen számoljanak be a Parlamentnek;

76. emlékeztet arra, hogy a fenntartható fejlődési célokon belül a kultúra előmozdítása és védelme nemcsak önmagában vett cél – különösen a 4.7., 8.9. és 11.4. célkitűzésben foglaltak szerint –, hanem kulcsfontosságú hozzájárulás az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének végrehajtásához; kiemeli a kultúra és a kulturális projektek horizontális jellegét, ami lehetővé teszi számukra, hogy valóban elősegítsék valamennyi fenntartható fejlődési cél elérését; felkéri a Bizottságot, a harmadik országokba delegált uniós küldöttségeket és a tagállamokat, hogy vizsgálják tovább a kultúra és a kulturális politikák, valamint az összes fenntartható fejlődési cél megvalósítása közötti kapcsolatokat, többek között a művészek és a kulturális munkavállalók inkluzív párbeszédben, szakmai hálózatokban, csereprogramokban és többszereplős partnerségekben való részvétele, valamint a civil szervezetek támogatása révén; kéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy e közös prioritások megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében szervezzen több tájékoztatót, valamint eszme- és tapasztalatcserét;
77. kiemeli a kultúrában és a tárgyi és szellemi kulturális örökségben mint a kommunikáció, a csere és a béke motorjában rejlő lehetőségeket, amely elősegíti a megbékélést és a konfliktusmegelőzést; ezzel összefüggésben ösztönzi az UNESCO-val való fokozott együttműködést a kulturális örökség védelme és a tényfeltáró missziók indítása terén;
78. kéri a Bizottságot, hogy határozottan ítélje el a történelmi, művészeti és kulturális örökségnek a közelmúltbeli konfliktusok során történő megsemmisítését, valamint a történelmi, művészeti és kulturális örökség szisztematikus és politikailag vagy ideológiailag célzott megsemmisítését, továbbá a szuverén államok, népek vagy kisebbségek identitásának és kultúrájának kiirtását; emlékeztet arra, hogy a kulturális örökség elpusztítása háborús bűncselekménynek és az emberi jogok megsértésének minősülhet, és ezzel összefüggésben – többek között a kulturális örökség fegyveres konfliktusok utáni és alatti védelmét illetően – emlékeztet a tagállamok által a védelmi felelősség kapcsán vállalt kötelezettségekre; kéri, hogy a kulturális örökség védelmét foglalják bele az EU közös biztonság- és védelempolitikai misszióiba és műveleteibe azáltal, hogy segítséget és képzést nyújtanak a helyi partnereknek a kulturális örökséget érintő biztonsági kihívások kezeléséhez; célzott szankciókat szorgalmaz a kulturális örökség elpusztításáért, rongálásáért vagy kereskedelméért felelős személyek és szervezetek ellen, ami fontos lépés az elrettentés megvalósítása és az ilyen cselekményekért való elszámoltathatóság biztosítása felé;
79. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy nyújtsanak technikai és anyagi segítséget a tagállami és harmadik országbeli partnereknek a kulturális örökség megőrzéséhez és kezeléséhez szükséges készségek és ismeretek tudatosításához és fejlesztéséhez, többek között a harmadik országok ifjúsági szervezeteivel és oktatási intézményeivel való együttműködés révén;
80. figyelmezteti a Bizottságot, az EKSZ-t, a harmadik országbeli uniós küldöttségeket és a tagállamokat, hogy a háború sújtotta, harmadik országbeli kulturális örökség részét képező helyszínek uniós finanszírozású helyreállítása nem kedvezhet az emberi jogok megsértésével vádolt hadviselőknak, nem legitimálhat önkényuralmi rendszereket, és

nem normalizálhatja az azokkal fenntartott kapcsolatokat;

81. kéri a tagállamokat, hogy a 2023–2026 közötti időszakra szóló kulturális munkaterv jóváhagyásakor kellően vegyék figyelembe a Parlament álláspontját;

◦

◦ ◦

82. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

13.10.2022

VÉLEMÉNY KÜLÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Kulturális és Oktatási Bizottság részére

az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról
(2022/2047(INI))

A vélemény előadója: Nacho Sánchez Amor

JAVASLATOK

A Külügyi Bizottság felkéri a Kulturális és Oktatási Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

- tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a kulturális örökség valamennyi uniós szakpolitikai területen történő előtérbe helyezésének szükségességéről szóló, 2018. május 23-i tanácsi következtetésekre¹;
- tekintettel a 2019–2022-re szóló kulturális munkatervre vonatkozó, 2018. december 21-i tanácsi következtetésekre²,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútuma 8. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel a kulturális javak sérelméről szóló nicosiai egyezményre,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia felé” című, 2016. június 8-i közös közleményére (JOIN(2016)0029),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 167. cikkének (3) és (4) bekezdésére,
- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője

---

¹ HL C 196., 2018.6.8., 20. o.

² HL C 460., 2018.12.21., 12. o.

(alelnök/főképviselő) által 2016. június 28-án ismertetett, „Közös jövőkép, közös fellépés: Erősebb Európa – Globális stratégia az Európai Unió kül- és biztonságpolitikájára vonatkozóan” című dokumentumra,

- tekintettel az Európai Tanács 2018. január 22-i, a külső konfliktusok és válságok integrált megközelítéséről szóló következtetéseire,
  - tekintettel a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiai megközelítésről és cselekvési keretről szóló, 2019. június 7-i tanácsi következtetésekre³,
  - tekintettel a kulturális örökség konfliktusokban és válságokban való uniós megközelítéséről szóló, 2021. június 21-i tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2017. július 5-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel a kulturális helyszínek ISIS/Dáís általi lerombolásáról szóló, 2015. április 30-i állásfoglalására⁵, valamint a Hegyi-Karabahban a kulturális örökség lerombolásáról szóló, 2022. március 10-i állásfoglalására⁶,
  - tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat és az Európai Unió nemzeti kulturális intézetei által 2021 januárjában közzétett közös iránymutatásokra,
  - tekintettel a „Kultúra az EU külkapcsolataiban” elnevezésű előkészítő intézkedésre és ajánlásaira,
  - tekintettel a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni uniós cselekvési tervre,
  - tekintettel az Európa Tanács által a kulturális utakról való szorosabb együttműködést lehetővé tevő, kibővített részmegállapodás létrehozásáról elfogadott CM/Res(2010)53 állásfoglalásra,
- A. mivel a kultúra jelentős potenciállal rendelkezik az EU humanista értékeinek előmozdítására, az uniós identitás megszilárdítására, és hozzájárulhat az EU célkitűzéseinek világszerte történő megvalósításához;
- B. mivel a kultúra a főbb globális kihívások kezelésének kulcsfontosságú eszköze, és amennyiben az ötletek és alkotások alulról felfelé építkező és szabad áramlásának tekintjük, a béke és a konfliktusmegelőzés alapvető eszköze, valamint a stabilitás és a helyreállítás forrása bármely törekény helyzetben;
- C. mivel a kultúra a társadalmi kohézió, az interkulturális találkozások és a fenntartható társadalmi, gazdasági és humán fejlődés egyik legértékesebb mozgatórugója, és világszerte elősegítheti a népek és nemzetek közötti kölcsönös megértést;
- D. mivel a kultúra mélyen a helyi realitásokban és a társadalmi és személyes kötelékek

---

³ HL C 192., 2019.6.7., 6. o.

⁴ HL C 334., 2018.9.19., 112. o.

⁵ HL C 346., 2016.9.21., 55. o.

⁶ HL C 347., 2022.9.9., 198. o.

meghatározó tényezőiben gyökerezik az EU számos partnerországában és -régiójában, többek között Afrikában, Latin-Amerikában, Ázsiában, valamint az EU keleti és déli szomszédságában; mivel e realitások mélyreható megértésének fejlesztése és teljes körű figyelembevétele hozzájárulhat az uniós partnerségek átfogó jellegének és méltányosságának fokozásához, valamint növelheti az EU külső tevékenységének általános hatékonyságát;

- E. mivel a kulturális sokszínűség fontos szerepet játszik az emberi jogok előmozdításában, a konfliktusmegelőzésben, a megbékélésben és a szélsőségek elleni küzdelemben; mivel a kulturális kapcsolatok és a kulturális diplomácia elősegítésére irányuló uniós erőfeszítéseknek az olyan értékek előmozdítására kell törekedniük, mint a szolidaritás és a testvériség, bevonva a közintézmények és a civil társadalom valamennyi szintjén működő szereplőket;
- F. mivel a harmadik országok diaszpórái az EU-ban, illetve az európai diaszpórák a harmadik országokban fontos szerepet játszhatnak az EU és a más országok közötti kulturális kapcsolatok megerősítésében;
- G. mivel az EU 1993-ban létrehozta a „kulturális kivétel” néven ismert különleges rendszert annak érdekében, hogy megvédje a kulturális javakat és szolgáltatásokat a szabadkereskedelmi szabályoktól, mivel a kultúrát nem szabad kereskedelmi árunak tekinteni, és azt nem szabad piaci igényeknek alávetni;
- H. mivel a nemzetközi kulturális kapcsolatokra szánt, egyértelműen célzott források nagymértékben javítanak a nemzetközi kulturális kapcsolatok teljes kibontakoztatásának lehetőségét;
- I. mivel az EU interkulturális kapcsolatai a diplomáciai eszköztár értékes elemét képezik;
- J. mivel az EU-nak saját eszközei felhasználásával nemzetközi kulturális kapcsolatokat kell ápolnia az EU kulturális arculatának világszerte történő formálása érdekében, és ki kell egészítenie a tagállamok külföldi kulturális intézeteinek munkáját, és biztosítania kell, hogy e cél eléréséhez elegendő forrás és pénzeszköz álljon rendelkezésre;
- K. mivel az EUMSZ 167. cikkének (3) bekezdése rögzíti, hogy „az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal”;
- L. mivel az illiberális és önkényuralmi rendszerek megkísérelték újradefiniálni a nemzetközi szabályokat és értékeket azáltal, hogy megkérdőjelezték azok egyetemességét, és azt állítják, hogy azok az EU által alkalmazott kulturális hegemonia fegyverei; mivel ezek a rendszerek arra törekednek, hogy világszerte folytatott diskurzusaik során az EU-t neokoloniális szereplőként azonosítsák; mivel e rendszerek fellépései világszerte messzemenő hatást gyakorolnak, és a nemzetközi szabályok és a multilateralizmus újradefiniálására törekednek; mivel ezek a rendszerek a kulturális együttműködés ürügyén befolyásolási műveleteket végeznek az európai közbiztonság alakítására vagy megzavarására, az európai demokratikus értékek aláadására és saját maguk pozitív színben való feltüntetésére; mivel tekintélyelvű országokba kulturális projekt kidolgozása céljából való utazás esetén a kulturális szereplők rosszindulatú befolyásoknak lehetnek kitéve; mivel az ilyen rendszerek állításai elleni küzdelem érdekében az EU-nak további beruházásokat kell eszközölnie a közös értékek és a

kulturális örökség előmozdítását célzó stratégiai kommunikációs és láthatósági kampányokba;

- M. mivel a konfliktusokkal és háborúkkal összefüggésben világszerte támadások érik a kulturális örökséget; mivel a kulturális örökség elpusztítása kiszolgáltatottabbá teszi a közösségeket, és korlátozza a meggyőződés, a gondolat és a véleménynyilvánítás szabadságához való joguk gyakorlását; mivel a fegyveres konfliktusok során a kulturális örökség ellen intézett szándékos támadások a nemzetközi jog értelmében háborús bűncselekménynek minősülnek;
1. elismeri a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) arra irányuló erőfeszítéseit, hogy végrehajtsák „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégia felé” című közös közleményt, bemutatva az EU hozzáadott értékét és előmozdítva a partnerországokkal folytatott kulturális együttműködést és kapcsolatokat, valamint az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy szorosabb együttműködési modellt dolgozzanak ki a tagállamokkal, az uniós nemzeti kulturális intézetekkel (EUNIC), továbbá az EU és partnerországai magán- és állami szereplőivel;
  2. ösztönzi a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy vegyék figyelembe azt a hozzáadott értéket, amelyet a civil társadalmi szervezeteknek az EU nemzetközi kulturális kapcsolatainak előmozdítására irányuló erőfeszítésekbe való bevonása képviselhet, és ösztönözzék e szereplők hatékony részvételét e tekintetben;
  3. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a szinergiákat és a kiegészítő jelleget az EU és tagállamai által harmadik országokban – többek között diplomáciai és konzuli képviselleteiken, valamint az EUNIC hálózatán keresztül – végrehajtott fellépések között;
  4. sürgeti a tagállamokat, a Bizottságot és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjét, hogy kettőzzék meg erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a többoldalú fórumokon és hálózatokban közös uniós álláspontokat alakítsanak ki, és adott esetben egységes álláspontot képviseljenek a nemzetközi kulturális kapcsolatokra hatást gyakorló kérdésekben;
  5. felhívja a Tanácsot, az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy a kultúrát stratégiai pilléreként érvényesítsék az EU külső tevékenységének valamennyi szakpolitikai területén; támogatja a kultúra beépítését valamennyi meglévő és jövőbeli két- és többoldalú megállapodásba, kellően tiszteletben tartva a kulturális sokszínűségről szóló UNESCO-egyezményben vállalt kötelezettségeket; ösztönzi a tagállamokat, hogy a nemzetközi kulturális kapcsolatokat is foglalják bele rendszeres külpolitikai jelentéseikbe;
  6. kiemeli, hogy az európai kultúrát a legjobban az EU olyan, világszerte közös és konszolidált megtestesítése révén lehetne képviselni és azonosíthatóvá tenni, amely túlmutat az egyes különböző konkrét uniós tagállamok kultúrájáról alkotott képen vagy ezek összegzésén;
  7. üdvözli a kapcsolattartó pontok létrehozását az uniós küldöttségeken, a kulturális kapcsolatok platformjának fejlesztését és olyan programok közös végrehajtását, amelyek lehetővé teszik a kulturális szereplők és az állami szereplők számára, hogy innovatív ötleteket és konkrét projekteket dolgozzanak ki, finanszírozzák a kulturális kapcsolatokat és segítsék a hálózatokat, valamint megosszák a szakértelmet és a bevált

gyakorlatokat;

8. felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy erősítsék meg az EU és a harmadik országok közötti együttműködést a kulturális örökség védelme és a kulturális javak tiltott kereskedelme, fosztogatása és megsemmisítése elleni küzdelem érdekében; sürgeti az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy támogassák a tagállamok arra irányuló intézkedéseit, hogy az ellopott vagy zsákmányolt kulturális műtárgyakat világszerte visszatelepítsék származási országukba vagy korábbi tulajdonosaikhoz oly módon, hogy a kölcsönös megértésen alapuló, tényeken alapuló megközelítést alkalmazzanak; kéri a harmadik országokat, hogy maradéktalanul tartsák tiszteletben a kulturális műemlékek és szimbólumok történelmi és kulturális jellegét, különösen azokat, amelyek az UNESCO világörökségi helyszínei közé soroltak;
9. sürgeti a Tanácsot, a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy erősítsék meg a kulturális örökség védelmét a konfliktusövezetekben, például azáltal, hogy sürgősségi támogatást nyújtanak annak megőrzéséhez, és mérlegelik a kulturális örökség megsemmisítéséért vagy megrongálásáért, csempészéséért vagy hamisításáért felelős személyekkel és szervezetekkel szembeni célzott szankciók bevezetését, ami fontos lépés az elrettentés megvalósításában és az ilyen cselekményekért való elszámoltathatóság biztosításában; kéri, hogy a kulturális örökség védelmét foglalják bele az EU közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP) misszióiba és műveleteibe azáltal, hogy segítséget és képzést nyújtanak a helyi partnereknek a kulturális örökséget érintő biztonsági kihívások kezeléséhez;
10. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kulturális örökség védelmét beépítsék a konfliktusok különböző szakaszaiba; kéri, hogy a kulturális szereplőket módszeresebben vonják be a konfliktusok vagy instabilitás kockázatának kitett vagy azokkal szembesülő országok közös konfliktuselemzésébe; kéri, hogy minden nemzetközi fórumon helyezzenek nagyobb hangsúlyt a kulturális örökség védelmére és megőrzésére, többek között konfliktusok és válságok után, mivel ez segíthet az identitás védelmében, a kölcsönös megértés kialakításában és a fenntartható helyreállítás, megbékélés és tartós béke alapjainak megteremtésében a konfliktus utáni környezetben;
11. hangsúlyozza az EU nemzetközi kulturális kapcsolataiban rejlő lehetőségeket a harmadik országok dezinformációja és az EU-ba való külföldi beavatkozás, valamint az illiberális és tekintélyelvű rendszerekben az EU ellen irányuló ellenséges narratívák elleni küzdelemben; felhívja az EKSZ-t, hogy elemezze a rosszindulatú állami szereplők elterjedtségét és befolyását az EU részvételével zajló európai nemzetközi kulturális kapcsolatokban;
12. emlékeztet például Kína arra irányuló kísérleteire, hogy nyomást gyakoroljon a nantes-i múzeumra és cenzúrázza azt egy eredetileg 2020-ra tervezett, Dzsingisz kánról szóló kiállítással kapcsolatban, vagy a Konfuciusz Intézetek szerepére, amely lehetővé teszi Kína számára, hogy szigorú ellenőrzést gyakoroljon minden Kínával kapcsolatos téma felett a kutatás és az oktatás területén, ami sérti a tudományos élet szabadságának és autonómiájának alkotmányos védelmét;
13. elítéli az ukrajnai kulturális helyszínek szándékos lerombolását, amely a provokáció nélkül indított és illegális orosz agressziós háború eredménye; elismerését fejezi ki az Ukrajnában és az uniós tagállamokban önkéntesek, múzeumkutatók és kulturális

dolgozók által az Ukrajnához tartozó műalkotások és műtárgyak megmentése és védelme érdekében tett erőfeszítésekért; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a lerombolt és megrongálódott kulturális helyszínek megőrzésére és újjáépítésére irányuló erőfeszítéseket, és a nemzetközi intézményekkel együttműködve gyakoroljanak nyomást Oroszországra, hogy szolgáltatassa vissza az Ukrajnából eltulajdonított műtárgyakat;

14. elítéli Azerbajdzsán azon politikáját, hogy Hegyi-Karabahban és környékén folyamatosan próbálja felszámolni és tagadni az örmény kulturális örökség létezését, megsértve ezzel a nemzetközi jogot és a Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i határozatát; elítéli továbbá Azerbajdzsán Örményország elleni újabb agresszióját, amely tovább veszélyezteti az örmény kulturális örökséget; felhívja az EU-t, hogy aktívan gyakoroljon nyomást Azerbajdzsánra, hogy vessen véget az összetűzéseknek, és vegyen részt a Hegyi-Karabahban veszélyeztetett kulturális örökség védelmére irányuló erőfeszítésekben, különösen az UNESCO tényfeltáró misszióját elősegítő mechanizmusok alkalmazása révén;
15. kéri a török hatóságokat, hogy maradéktalanul tartsák tiszteletben a kulturális és vallási műemlékek és szimbólumok történelmi és kulturális jellegét, különösen azokat, amelyek az UNESCO világörökségi helyszínei közé soroltak; felszólítja Törökországot, hogy teljes mértékben tartsa tiszteletben az alevita, keresztény, örmény, pontuszi és zsidó származású emlékművek védelmére vonatkozó nemzetközi kötelezettségét;
16. hangsúlyozza, hogy az EU-nak teljes mértékben jelen kell lennie a világ kulturális eseményein, különösen azokon, amelyek globálisak, mint például a világkiállítás; kéri, hogy az EU-nak adjanak lehetőséget a világkiállítás megszervezésére, amelyre különböző uniós tagállamokban kerülhetne sor;
17. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a Bizottság és az EKSZ nemzetközi kulturális kapcsolatok terén folytatott együttműködését az EUNIC-kal, valamint a hasonló gondolkodású partnerekkel és nemzetközi szervezetekkel, például az UNESCO-val, például további pénzügyi források elkülönítése révén; hangsúlyozza, hogy az EU-nak különösen az Afrikával, Latin-Amerikával és a Karib-térséggel, valamint a Nyugat-Balkánnal és az EU keleti és déli szomszédságával fenntartott nemzetközi kulturális kapcsolatokra kell összpontosítania, más partnerek figyelmen kívül hagyása nélkül;
18. felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy erősítsék tovább az uniós küldöttségek szerepét az EU nemzetközi kulturális kapcsolataiban és a kapcsolattartó pontjait azzal a céllal, hogy jobban összehangolják az EU kulturális befolyását és együttműködését a partnerországokban, többek között a szükséges források rendelkezésre bocsátása, a kapcsolattartó pontok azon speciális készségeinek fejlesztése révén, amelyek feladataik legmagasabb szinten történő ellátásához szükségesek, valamint a nemzetközi kulturális kapcsolatok tevékenységei és programjai testre szabott listájának összeállításával az uniós küldöttségek számára a megfelelő forrásokkal történő végrehajtásra;
19. felszólít arra, hogy az uniós küldöttségek és az egyéb uniós szereplők, többek között az EUNIC harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel – például az UNESCO, az Európa Tanács, az Interpol, a Vámigazgatások Világszervezete és a Múzeumok Nemzetközi Tanácsa – fenntartott kapcsolataira vonatkozóan dolgozzanak ki a nemzetközi kulturális kapcsolatokon alapuló stratégiákat; kéri, hogy ezek a stratégiák

vegyék figyelembe az európai kulturális sokszínűséget, beleértve a regionális nyelveket is, és foglaljanak magukban olyan intézkedéseket, amelyek világszerte előmozdítják a kisebbségek tiszteletben tartását és a kulturális sokszínűséget;

20. felhívja az EU-t, hogy eszközein keresztül ruházzon be a partnerországok oktatási programjaiba, és működjön együtt az ifjúsági szervezetekkel és az oktatási intézményekkel a kulturális örökség megőrzéséhez szükséges készségek és ismeretek tudatosítása és fejlesztése érdekében;
21. felszólít az EU nemzetközi kulturális kapcsolataihoz és kulturális diplomáciájához szükséges költségvetési és személyzeti források elkülönítésére az EU ezzel kapcsolatos fellépésének megerősítése érdekében, és felszólít a harmadik országok helyi szereplőivel, többek között az állami intézményekkel, a civil társadalmi szervezetekkel és a tudományos körökkel való kulturális együttműködés növelésére;
22. felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) félidős értékelésének részeként – többek között az európai kulturális örökség visszaszerzése, védelme, helyreállítása és előmozdítása, valamint az EU és harmadik országok közötti kulturális csereprogramok konfliktushelyzetekben való folytatása tekintetében – mérlegeljék egy külön fejezet bevezetésének megvalósíthatóságát az eszköz keretében a nemzetközi kulturális kapcsolatokról;
23. felhívja a Bizottságot, hogy erősítse tovább az uniós programok (Erasmus, Horizont, egyedi küldöttségi programok, csereprogramok és a globális vezetői szerepre irányuló program) nemzetközi dimenzióját, biztosítson megfelelő pénzügyi forrásokat, és segítse elő az uniós „művésztelepeket”; felszólít a kulturális programokban a hasonló gondolkodású partnerekkel, például az Európa Tanáccsal és annak a kulturális utakról szóló kibővített részmegállapodásával folytatott együttműködés elmélyítésére a harmadik országokkal fenntartott kulturális kapcsolatok megszilárdítása, valamint a kulturális sokszínűség és a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítása érdekében; e tekintetben emlékeztet arra, hogy az uniós kulturális programok kulcsfontosságú szerepet játszanak a dezinformáció és a külföldi beavatkozás elleni küzdelemben a harmadik országokban;
24. kéri „A nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó uniós stratégia felé” című, 2016. évi közös közlemény aktualizálását egy koherens állandó strukturális és intézményi uniós dimenzió létrehozása, valamint egy olyan átfogó hosszú távú stratégia kidolgozása és végrehajtása érdekében, amely tartósan és horizontálisan beépül az EU külső fellépési eszköztárába;
25. kéri, hogy dolgozzanak ki saját és önálló eszköztárat az EU nemzetközi kulturális kapcsolatai és kulturális diplomáciája számára, amely az EUNIC és a tagállamok külföldi kulturális intézeteivel partnerségben szerzett tapasztalatokra épít, a kulturális együttműködés és a közös alkotás keretében kidolgozandó eseményeken alapuló kulturális diplomácia és nemzetközi kulturális kapcsolatok révén, aktívan bevonva a civil társadalmat és a harmadik országok társadalmainak kulturális ágazatait;
26. hangsúlyozza, hogy ez az eszköztár segítheti az európai kultúra és életmód előmozdítását, valamint uniós támogatás nyújtását a harmadik országok civil társadalmának kulturális, kreatív és innovatív ágazatai számára a technikai és anyagi

kapacitásépítéshez, valamint pénzügyi támogatáshoz; hangsúlyozza, hogy ennek az eszköztárnak magában kell foglalnia a kulturális örökség védelmét az EU külső fellépéseiben, beleértve a kisebbségek kulturális örökségének védelmét, a kultúrák közötti párbeszéd előmozdítását és a kevésbé ismert kulturális turisztikai célpontok fenntartható területfejlesztését egy „100 uniós turisztikai helyszín” kezdeményezés létrehozásával, amely 100 helyet foglal magában valamennyi tagállamból, és hogy az eszköztárnak elő kell mozdítania a művészek és kulturális szakemberek mobilitását az EU és harmadik országok között.

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	13.10.2022
A zárószavazás eredménye	+ : 56 - : 3 0 : 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Anna Fotyga, Michael Gahler, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Pedro Marques, Marisa Matias, Sven Mikser, Matjaž Nemec, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Dominik Tarczyński, Dragos Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Markéta Gregorová, Christophe Grudler, Evin Incir, Manolis Kefalogiannis, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Pierfrancesco Majorino, Juozas Olekas, Tom Vandenkendelaere, Mick Wallace
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk (7) bekezdés)	Asim Ademov, Bas Eickhout, Andrzej Halicki, Javier Moreno Sánchez, Piernicola Pedicini, Ramona Strugariu, Miguel Urbán Crespo, Juan Ignacio Zoido Álvarez

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

56	+
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Asim Ademov, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Lukas Mandl, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Evin Incir, Dietmar Köster, Pierfrancesco Majorino, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Isabel Santos, Nacho Sánchez Amor
THE LEFT	Marisa Matias, Manu Pineda, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace
VERTS/ALE	Bas Eickhout, Markéta Gregorová, Sergey Lagodinsky, Piernicola Pedicini, Mounir Satouri, Viola von Cramon-Taubadel

3	-
NI	Kostas Papadakis
ECR	Charlie Weimers
ID	Thierry Mariani

2	0
ID	Jaak Madison, Harald Vilimsky

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

VÉLEMÉNY A FEJLESZTÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Kulturális és Oktatási Bizottság részére

az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról (2022/2047(INI))

A vélemény előadója: Sabine Verheyen

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felkéri a Kulturális és Oktatási Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

- A. mivel a kultúra és a kultúrához való hozzáférés alapvető fontosságú a szabadság és az emberi jogok tiszteletben tartása szempontjából;
  - B. mivel a G20-ak kulturális minisztereinek 2021. évi Római Nyilatkozata értelmében valamennyi tagállam elkötelezte magát a válságövezetekben veszélyeztetett kulturális örökség védelmére irányuló intézkedések iránt, és elismeri, hogy a kulturális örökség nagy lehetőségeket rejt magában az éghajlat-politikai fellépés és a fenntartható fejlődés előmozdítása szempontjából;
  - C. mivel a Covid19-válság megmutatta, hogy a kulturális és kreatív ágazatok, amelyek általában a társadalmi kohézió hordozói, a legkiszolgáltatottabb ágazatok közé tartoznak;
1. megerősíti, hogy a kultúra a humán fejlődés kulcsfontosságú eleme, a fenntartható fejlődés mozgatórugója, valamint a társadalmi, gazdasági és környezeti dimenzióinak a szerves része; emlékeztet arra, hogy a kultúra munkahelyeket teremthet, ösztönözheti a növekedést és előmozdíthatja a hosszú távú társadalmi változásokat és fejlődést, hozzájárulva a közösségek stabilitásához és fenntarthatóságához, valamint a társadalmi kohézió erősítéséhez; emlékeztet arra, hogy a kultúra alapvető szerepet játszik az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének végrehajtásában, amely szerint biztosítani kell, hogy senki se maradjon le; felszólít a kulturális szereplők fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásának megerősítésére a szerzők, művészek, valamint a kulturális és kreatív szereplők hivatásos munkavállalóként való elismerése, a megerősített és inkluzív párbeszédben, a szakmai hálózatokban, cserékben és több érdekelt felet tömörítő partnerségekben való részvétel, valamint a civil társadalmi szervezetek támogatása révén; hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlesztési célok szellemében meg kell erősíteni az Európai Unió globális kulturális partnerként betöltött diplomáciai szerepét; hangsúlyozza, hogy az ifjúsági csereprogramok, a testvérvárosi kapcsolatok és a szakmai partnerségi kapcsolatok fontos motorjai a kultúrák közötti megértés fejlesztésének és az EU-nak támogatnia kellene a fejlesztési és külpolitikájában; újól megerősíti, hogy meg kell könnyíteni a nemzetközi cseréket a

kulturális kapcsolatok előmozdítása és a kulturális ágazaton belüli mobilitás akadályainak felszámolása céljából;

2. emlékeztet arra, hogy a kultúra és a kulturális örökség, beleértve a nemzetközi kulturális együttműködést az uniós értékek – többek között a béke, a demokrácia, a jogállamiság, az alapvető szabadságjogok, az emberi jogok és a nemek közötti egyenlőség – előmozdításának eszköze, és lehetőséget kínál az EU-nak, a tagállamainak és a partnerországainak arra, hogy tanuljanak a kultúrákból, a bevált gyakorlatokból és a know-how-ból, ösztönözzék a kulturális és kreatív iparágak fejlődését, és előmozdítsák a toleranciát, a kultúrák és vallások közötti párbeszédet és a kölcsönös megértést;
3. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a kultúrához és az oktatáshoz való hozzáférést a fogyatékkal élő személyek számára, különösen a fejlődő országokban, hogy megtörjék azt az ördögi kört, amely életük társadalmi-kulturális körülményeinek romlását okozza;
4. üdvözli, hogy a fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődés és a nemzetközi kulturális együttműködés, valamint a kulturális sokszínűséget célzó kezdeményezések előmozdítása érdekében a kultúra a „Globális kihívások” tematikus program beavatkozási területeként bekerült a Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) – Globális Európa rendeletbe; üdvözli az NDICI – Globális Európa eszköz hozzájárulását az Erasmus+ programhoz, különösen a déli fejlődő országok közül az Erasmus+ programban nem résztvevő országokat célzó fellépésekhez; felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot, hogy megfelelően kövessék nyomon és rendszeresen számoljanak be a Parlamentnek a nemzetközi kulturális együttműködést érintő fellépések végrehajtásának helyzetéről és az NDICI – Globális Európa eszköz által elért eredményekről, különösen a kultúra és az oktatás területén, többek között a féléves ellenőrzési folyamat (magas szintű geopolitikai párbeszéd), az éves jelentéstétel, valamint a teljesítménymutatók mélyreható értékelése révén;
5. sürgeti a Bizottságot, hogy a jelenlegi kulturális és oktatási programokban biztosítson megfelelő finanszírozást a nemzetközi kulturális kapcsolatok számára, különösen azáltal, hogy kulturális finanszírozási lehetőségeket épít be a földrajzi felosztásba és az NDICI eszköz tematikus programjaiba is; kéri továbbá, hogy az NDICI – Globális Európa keretében biztosítsanak megfelelő finanszírozást a kulturális örökség védelmére, megőrzésére és helyreállítására, különösen a konfliktusoknak kitett területeken és a természeti katasztrófáknak és az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatoknak kitett régiókban; felhívja továbbá a partnerországokat, hogy erősítsék meg kulturális politikáikat; hangsúlyozza, hogy a hosszú távú fenntarthatóság érdekében az EU külső kulturális finanszírozási tevékenységeinek szorosan be kell vonniuk a helyi partnereket, köztük a civil társadalmi szervezeteket, a programoknak a helyi realitásokhoz kell igazodniuk, és a projektek végrehajtása és értékelése során kellően figyelembe kell venni a finanszírozást követő időszakot;
6. hangsúlyozza, hogy az EU-nak megvan a lehetősége arra, hogy megerősítse nemzetközi kulturális együttműködési partnerségeit a világ földrajzi, kulturális és nyelvi csomópontjaiban elhelyezkedő legkülső régióin és tengerentúli országain és területein (TOT-okon) keresztül; felhívja az EU-t, hogy dolgozzon ki a legkülső régiókat és a

TOT-okat bevonó nemzetközi kulturális együttműködési projekteket a regionális integráció előmozdítása és a partnerországokkal való új partnerségek kiépítése érdekében;

7. hangsúlyozza, hogy meg kell védeni és elő kell mozdítani a kulturális sokszínűséget mint az országok és kultúrák közötti gyümölcsöző párbeszéd feltételét; emlékeztet arra, hogy az EU elkötelezte magát amellet, hogy hozzájárul az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló egyezményének végrehajtásához;
8. üdvözi, hogy az EU és az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezete (AKCSÁSZ) között javasolt partnerségi megállapodás III. címébe (Emberi és társadalmi fejlődés) a kultúráról szóló külön fejezetet illesztettek be; hangsúlyozza, hogy az e területen folytatott együttműködésnek a kulturális örökséggel való kereskedelem elleni küzdelemmel is foglalkoznia kell, és hozzá kell járulnia a kulturális alkotások és műtárgyak visszaszolgáltatásának és megőrzésének biztosítására irányuló erőfeszítésekhez; emlékeztet arra, hogy az EU-CARIFORUM gazdasági partnerségi megállapodás külön jegyzőkönyvet tartalmaz a kulturális együttműködésről, amely a kulturális cserékre és párbeszédre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz; felszólít a kulturális javak és szolgáltatások áramlását elősegítő intézkedések előnyben részesítésére, valamint a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló 2005. évi UNESCO-egyezményben meghatározott, fejlődő országokból származó művészek mobilitásának előmozdítására egy méltányos globális kulturális ágazat létrehozása érdekében; kéri a kulturális programok megerősítését a munkalehetőségek, a turizmus, az inkluzív és fenntartható növekedés és a társadalmi kohézió ösztönzése, a fiatalok szerepvállalásának és a nemek közötti egyenlőségnek az előmozdítása, a káros társadalmi és nemi normák és sztereotípiák kezelése, a megkülönböztetés minden formája elleni küzdelem, valamint a Covid19-világjárvány által súlyosan érintett kulturális ágazat támogatása érdekében, valamint a kulturális jogok nem uniós országokban való támogatása és előmozdítása érdekében, beleértve a művészek, újságírók és tudósok véleménynyilvánítási szabadságát, valamint a szabad párbeszéd és a bevált gyakorlatok nemzetközi szintű cseréjének előmozdítása érdekében;
9. kéri új együttműködési modellek kidolgozását az EU és a fejlődő országok között, különösen azok nemzeti kulturális intézményeivel;
10. kéri, hogy az Európai Unió külső fellépése keretében készülő ifjúsági cselekvési terv tartalmazzon olyan konkrét intézkedéseket és programokat, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy az EU és a világ déli része fiataljai megismerkedjenek más kultúrákkal és nyelvekkel;
11. hangsúlyozza, hogy a kulturális és természeti örökség védelme, megőrzése és helyreállítása alapvető tényező a kulturális örökségnek a jövő nemzedékek – különösen a fiatalok – számára történő átadásában; emlékeztet arra, hogy a kulturális alkotások és műtárgyak helyreállítása előmozdítja a különböző kultúrák értékének tiszteletben tartását és kölcsönös megértését, és egyúttal előmozdítja a békét, a megbékélést és a párbeszédet is; arra ösztönzi az EU-t és tagállamait, hogy az NDICI – Globális Európa rendelet keretében könnyítsék meg a kulturális és természeti örökség védelmével,

megőrzésével és helyreállításával kapcsolatos párbeszédet és osszák meg a bevált gyakorlatokat;

12. hangsúlyozza, hogy az ősi földjükön a természet és a vadon élő állatok és növények mellett élő őslakos népek és helyi közösségek egyedülálló szerepet játszanak a kulturális és természeti örökség védelmében és előmozdításában, valamint fontos szerepük van az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések végrehajtásában; hangsúlyozza, hogy a fejlődő országokban a kisebbségi és őslakos nyelvek védelme elengedhetetlen az őslakos népek kulturális identitásának és méltóságának megőrzéséhez, valamint hagyományos örökségük megőrzéséhez; kéri, hogy az NDICI – Globális Európa eszköz biztosítson megfelelő finanszírozást a kulturális és természeti örökség védelmének megerősítéséhez az őslakos népek és a helyi közösségek jogai – többek között a földhöz fűződő jogok – tekintetében;
13. fokozott együttműködésre szólít fel a magánszektor és a közszereplők között a kulturális örökség védelme és megőrzése terén a partnerországokban; emlékeztet arra, hogy a magánszektor hozzájárul a kulturális helyszínek igazgatásához, finanszírozásához és védelméhez;
14. kéri, hogy a kulturális javak tiltott kereskedelme elleni, a 2022–2025-ös időszakra szóló cselekvési tervben tartsák tiszteletben, védjék és vegyék figyelembe a fejlődő országok érdekeit, amelyek a konfliktusok következtében igen gyakran veszítik el kulturális örökségüket;
15. hangsúlyozza, hogy a megfelelő infrastruktúra, a szakmai ismeretek és a képzett szakemberek hiánya akadályozhatja a kulturális örökség és műtárgyak megfelelő kezelését;
16. hangsúlyozza a nemzetek és népek közötti eszme-, információ-, művészeti és egyéb kulturális cserék fontosságát a kölcsönös megértés előmozdítása érdekében; emlékeztet arra, hogy a populáris kultúra és a művészet fontos szerepet játszik egy ország, nemzet vagy kérdés megítélésében; hangsúlyozza a kulturális alkotások szerepét a nyelvi és határokon átnyúló megértésben; hangsúlyozza, hogy a kulturális alkotások, például a filmek vagy az irodalom kapcsolatot teremtenek a különböző kultúrák között, és ezért támogatni kell a nemzetközi koprodukciónkat;
17. kéri, hogy a megfelelő képzést, az ismeretek cseréjét és a bevált gyakorlatok megosztását építsék be az uniós kezdeményezésekbe, beleértve az oktatási és csereprogramokat támogató kezdeményezéseket is.

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	13.10.2022
A zárószavazás eredménye	+: 19 -: 1 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Alessandra Basso, Benoît Biteau, Caroline Roose
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk (7) bekezdés)	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁGBAN**

19	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider, Tomas Tobé
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Pierrette Herzberger-Fofana, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ECR	Beata Kempa

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	14.11.2022
A zárószavazás eredménye	+ : 19 - : 4 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Asim Ademov, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Isabella Adinolfi, João Albuquerque, Marcel Kolaja, Iuliu Winkler, Salima Yenbou
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Karen Melchior

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

19	+
PPE	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Iuliu Winkler
RENEW	Irena Joveva, Karen Melchior, Monica Semedo, Salima Yenbou
S&D	João Albuquerque, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
THE LEFT	Niyazi Kizilyürek
VERTS/ALE	Marcel Kolaja

4	-
ECR	Andrey Slabakov
ID	Christine Anderson, Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor

0	0

+ : mellette
 - : ellene
 0 : tartózkodás